

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

**1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT
FİNANSAL TABLOLAR VE BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU**

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. Yönetim Kurulu'na

A. Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1. Görüş

Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.'nin ("Şirket") 31 Aralık 2017 tarihli finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; kâr veya zarar tablosu ve diğer kapsamlı gelir tablosu, özkaynaklar değişim tablosu ve nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki finansal tablolar Şirket'in 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları'nın bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS") uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ile finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Şirket'ten bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit denetim konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Garanti gider karşılıkları Şirket'in 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla toplam 73.445.026 TL tutarında garanti karşılığı bulunmakta olup muhasebe politikalarına ve garanti karşılık tutarlarına ilişkin açıklamalar Not 2.4, 2.5 ve 11'de yer almaktadır. Şirket, garanti taahhüdü ile satışını gerçekleştirdiği ürünleri için garanti kapsamında katlanmayı öngördüğü işçilik ve malzeme giderlerini içeren tamir ve bakım masraflarını, satılan ürünlerin müteakip yıllarda söz konusu olabilecek geri dönüş olasılıkları ve tamir ve bakım tutarlarını tahmin ederek garanti karşılıklarını hesaplamaktadır. Söz konusu hesaplamada kullanılan malların tamir ve bakım için geri dönüş olasılıkları ve gerçekleştirilecek tamir ve bakım seviye ve maliyetleri Şirket'in geçmiş yıllardaki gerçekleşme istatistikleri kullanılarak tahmin edilmektedir. Söz konusu garanti karşılıklarının tamlığı ve doğruluğu, yukarıda özetlenmiş olan önemli derecede yönetimin yargı ve tahminlerine dayanması ve 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla finansal tablolar açısından önemli seviyede olması nedeniyle "garanti gider karşılıklarının muhasebeleştirilmesi" hususu tarafımızdan kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir.	Garanti karşılıkları için uyguladığımız denetim prosedürleri özetle; söz konusu karşılıkların hesaplanması ve muhasebeleştirilmesi sürecinin anlaşılması, hesaplamalarda kullanılan verilerin doğruluğu ve tamlığına ilişkin gerçekleştirilen detay testler ve söz konusu hesaplamalarda yer alan yönetim tahmin ve varsayımlarının doğruluğunun değerlendirilmesi prosedürlerini içermektedir. Şirket'in garanti karşılıklarının hesaplanmasında kullanılan satış gerçekleştirilmiş ve garanti süresi devam eden malların satış adetlerinin tamlığı ve doğruluğu, söz konusu malların garanti kapsamının başladığı ve biteceği dönemlerin doğruluğu ve kapsamda bulunan mallar için taahhüt edilen garanti içeriğinin doğruluğunun tespiti için detay testler gerçekleştirilmiş olup söz konusu veriler satış sözleşmeleri ile karşılaştırılmış ve önemli bir uyumsuzluğa rastlanmamıştır. Şirket Yönetimi'nin garanti karşılıklarının hesaplanması için kullandığı garanti kapsamındaki malların hangi kapsamda ve olasılıkla bakımı yapılacağı veya tamir edileceği, söz konusu süreçler için katlanmayı öngördüğü maliyetlere ilişkin tahminlerin doğruluğuna ilişkin olarak söz konusu tahminlerin bazı olan geçmiş yıllarda gerçekleşmiş olan maliyet ve dönüş oranlarına ilişkin detay testler gerçekleştirilmiş ve kullanılan tahmin ve varsayımlarla karşılaştırıldığında önemli bir farklılığa rastlanmamıştır. Cari yıl içerisinde garanti kapsamında yapılan işlemlerin gerçekleşen maliyetleri ile geçmiş yıllarda finansal tablolarda muhasebeleştirilen garanti karşılık tutarları karşılaştırılmış ve bu kapsamda maliyet tahminlerine ilişkin önemli bir hususa rastlanmamıştır. Ayrıca söz konusu garanti karşılıklarına ilişkin dipnotların TMS 37-"Karşılıklar, koşullu borçlar ve koşullu varlıklar" standardına uygun olduğu görülmüştür.

Kilit denetim konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Nakit akış riskinden korunma işlemleri Şirket, kullanmış olduğu yabancı para kredilerinden dolayı yabancı para riskine maruz kalmaktadır. Not 2.4 ve 2.5 'de açıklandığı üzere, Şirket 49.166.667 Avro tutarındaki kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihrac gelirleri nedeniyle maruz kalınan Avro spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan 'etkinlik testi' neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır. Şirket, etkin olarak nitelendirilen kredi işlemlere ilişkin kur farkı kazanç ve kayıplarını, özkaynaklarda "riskten korunma kazanç/(kayıpları)" olarak muhasebelemektedir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla özkaynaklar altındaki 'nakit akış riskinden koruma kazanç/kayıpları' hesabında vergi sonrası 22.663.938 TL bulunmaktadır. Denetim çalışmalarımızda bu konuya aşağıdaki nedenlerden dolayı odaklanmış bulunuyoruz: - Son yıllarda makro-ekonomik koşullardan dolayı özellikle döviz kurlarındaki oynamalar, Şirket'in mali tablolarındaki kur riskini ve nakit akış riskinden korunma işlemlerinin önemli derecede etkileyebilmektedir. - Şirket'in 'nakit akış riskinden korunma işlemlerinin etkinlik testleri' için yapılan hesaplamalar; gelecekteki kur, ürün fiyatları ve ihracat bazlı satış miktarları gibi yönetimin önemli yargı ve tahminlerini içermektedir. - İlgili yönetim tahminlerinin doğası gereği, önemli belirsizlikler içermesi ve etkinlik testlerinin uzmanlık gerektiren yapısından dolayı, 'nakit akış riskinden korunma işlemleri' kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Nakit akış riskinden korunma işlemleri için uyguladığımız denetim prosedürleri özetle; söz konusu işlemlerin muhasebeleştirilmesi sürecinin anlaşılması, ilgili kredilerin finansal kuruluşlarla teyit edilmesi, ihrac gelirlerinin ilgili yabancı para kredilerini karşılama olasılığının değerlendirilmesi, yönetim tarafından hazırlanan etkinlik testlerinin tamlığı ve doğruluğuna ilişkin yapılan detay testler ve söz konusu hesaplamalarda yer alan yönetim tahmin ve varsayımlarının uzman desteği ile değerlendirilmesi prosedürlerini içermektedir. Şirket'in ihrac gelirlerinin nakit akış riskinden korunmaya baz teşkil eden kredilerini karşılama olasılığı geçmiş yıllar performansları ve ileriki yıllara yönelik olarak incelenmiş ve ihracat gelirlerinin ilgili kredi ödemelerini, duyarlılık testleri de dikkate alındığında, karşıladığı anlaşılmıştır. Şirket tarafından hazırlanan riskten korunma muhasebesi dokümantasyonunun uygunluğu, etkinlik testlerinin matematiksel doğruluğu ve söz konusu testte kullanılan önemli varsayımların makullüğü ilgili uzmanlarımızın desteği ile değerlendirilmiş ve herhangi bir uyumsuzluğa rastlanmamıştır. İlgili etkinlik testinde kullanılan ileriye dönük bütçe tahminlerinin temelinde yer alan ürün fiyatları ve ihracat satış miktarları geçmiş dönem performansları; kur tahminleri gibi önemli yönetim varsayımları ise bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılmış ve önemli bir uyumsuzluğa rastlanmamıştır. İlgili krediler finansal kuruluşlardan alınan mutabakatlarla teyit edilmiş, cari yıla ait faiz ve kur farkı tahakkukları ilgili kredi sözleşmelerine uygun olarak yeniden hesaplamaları gerçekleştirilmiş ve matematiksel doğrulukları test edilmiş olup önemli bir uyumsuzluğa rastlanmamıştır. Ayrıca söz konusu 'nakit akış riskinden korunma işlemlerine ilişkin dipnotların TMS'ye uygun olduğu görülmüştür.

Kilit denetim konuları	Konunun denetimde nasıl ele alındığı
Ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği 31 Aralık 2017 itibarıyla Şirket'in finansal tablolarında 69.507.884 TL tutarında net ertelenmiş vergi varlığı bulunmaktadır. Şirket'in ertelenen vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe politikaları ve detayları finansal tablolarında Not 2.4, 2.5 ve 20'de açıklanmıştır. Ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği, gelecek dönemlere ilişkin önemli yönetim tahminleri içeren bütçe ve iş modellerine bakılarak değerlendirilmektedir. Bu tahminlerin, doğası gereği, ileriki yıllarda gerçekleşmesine ilişkin belirsizlikler içermesi ve ertelenmiş vergi varlığına konu olan yatırım teşviklerinin içeriği itibarıyla uzmanlık gerektirmesinden dolayı 'ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Uygulanan denetim prosedürleri, ertelenmiş vergi varlıklarının finansal tablolara ilgili TMS'ye uygun olarak doğru ve tam yansıtılması, geri kazanılabilirliğinin değerlendirilmesi ve matematiksel doğruluğunun teyit edilmesi üzerine kurgulanmıştır. Bu çerçevede aşağıda özetlenen denetim prosedürleri uygulanmıştır: - Ertelenmiş vergi varlıklarının, bu varlıklara temel teşkil eden geçici farkların ve yatırım teşvikleri kapsamında yapılan harcamaların içeriklerinin anlaşılmasına ilişkin Şirket yönetimi ile çeşitli toplantılar düzenlenmiş ve açıklamalar alınmış ve yasal vergi hesaplamaları ve yatırım teşvikleri uygulamaları hususlarında vergi uzmanlarımızdan bilgi ve destek sağlanmıştır. - Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanılabilir olup olmadığı, ilgili iş modelleri incelenerek önemli yönetim tahminleri değerlendirilmiştir: - o İlgili iş modelinin matematiksel doğruluğu kontrol edilmiştir. - o Kullanılan satış miktarları ve satış fiyatları geçmiş yıl veri performansları ile karşılaştırılmış ve önemli bir uyumsuzluğa rastlanmamıştır. - o İş modelinde kullanılan gelecek yıllara ait döviz kurları bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılmış ve önemli bir farklılığa rastlanmamıştır. - o Yapılan duyarlılık testlerinin sonucunda da ilgili yatırım teşviklerinin ve buna bağlı vergi varlıklarının ileriye dönük kullanılabilir seviyede olduğu görülmüştür. Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin dipnot açıklamalarının TMS 12-"Gelir vergileri" standardına uygunluğu kontrol edilmiştir

4. Diğer Husus

Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2016 hesap dönemine ait finansal tablolarının denetimi başka bir bağımsız denetim firması tarafından yapılmış, söz konusu bağımsız denetim firması tarafından hazırlanan 10 Şubat 2017 tarihli bağımsız denetim raporunda olumlu görüş verilmiştir.

5. Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Şirket yönetimi; finansal tabloların TMS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Finansal tabloları hazırlarken yönetim; Şirket'in sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Şirket'i tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Şirket'in finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

6. Bağımsız Denetçinin Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir).

- Şirket'in iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Şirket'in sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Şirket'in sürekliliğini sona erdirebilir.
- Finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B. Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlölükler

1. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2017 hesap döneminde defter tutma düzeninin, kanun ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
2. TTK'nın 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve istenen belgeleri vermiştir.
3. TTK'nın 398. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 12 Şubat 2018 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Murat Sancar, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 12 Şubat 2018

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

İÇİNDEKİLER	SAYFA
FİNANSAL DURUM TABLOSU	1 -2
KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	3
ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU	4 - 5
NAKİT AKIŞ TABLOSU	6
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR.....	7 - 61

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2017	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2016
VARLIKLAR			
DÖNEN VARLIKLAR			
Nakit ve nakit benzerleri	3	441.722.150	228.417.481
Ticari alacaklar:			
- İlişkili olmayan taraflar	5	658.880.236	577.771.837
- İlişkili taraflar	22	153.954.997	73.020.072
Stoklar	6	566.306.204	556.452.036
Peşin ödenmiş giderler	10	1.361.081	1.085.645
Cari dönem vergisi ile ilgili varlıklar	20	16.396.046	11.986.128
Diğer dönen varlıklar	9	157.747.171	134.252.178
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR		1.996.367.885	1.582.985.377
DURAN VARLIKLAR			
Ticari alacaklar:			
- İlişkili olmayan taraflar	5	2.009.169	3.129.493
Diğer alacaklar:			
- İlişkili olmayan taraflar		381.220	380.004
Maddi duran varlıklar	7	497.227.094	458.901.767
Maddi olmayan duran varlıklar	8	215.899.286	178.086.580
Peşin ödenmiş giderler	10	7.308.750	2.655.044
Ertelenmiş vergi varlıkları	20	69.507.884	76.052.805
TOPLAM DURAN VARLIKLAR		792.333.403	719.205.693
TOPLAM VARLIKLAR		2.788.701.288	2.302.191.070

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla hazırlanan finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından 12 Şubat 2018 tarihinde onaylanmıştır. Finansal tablolar, Genel Kurul'da onaylanması sonucu kesinleşecektir.

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.**31 ARALIK 2017 TARİHİ İTİBARIYLA FİNANSAL DURUM TABLOSU**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2017	Bağımsız denetimden geçmiş 31 Aralık 2016
KAYNAKLAR			
KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER			
Kısa vadeli borçlanmalar	4	-	110.427
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	4	270.982.485	187.926.529
Ticari borçlar:			
- İlişkili olmayan taraflar	5	666.426.948	434.331.506
- İlişkili taraflar	22	59.053.805	59.798.079
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	12	27.949.120	16.159.720
Diğer borçlar:			
- İlişkili olmayan taraflar	9	26.108.488	21.040.881
Devlet teşvik ve yardımları	9	3.592.163	3.031.296
Ertelenmiş gelirler	9	13.963.980	18.509.273
Kısa vadeli karşılıklar:			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	11	2.051.334	1.959.616
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	11	43.146.280	43.948.628
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		1.113.274.603	786.815.955
UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER			
Uzun vadeli borçlanmalar	4	855.923.706	760.154.032
Uzun vadeli karşılıklar:			
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	11	23.730.294	21.728.439
- Diğer uzun vadeli karşılıklar	11	38.003.194	33.631.831
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER		917.657.194	815.514.302
ÖZKAYNAKLAR			
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		757.769.491	699.860.813
Ödenmiş sermaye	13	53.369.000	53.369.000
Sermaye düzeltme farkları	13	39.014.356	39.014.356
Birleşme yedekleri		(5.569.000)	(5.569.000)
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler		155.839.108	199.995.507
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelir ve giderler			
-Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları		(21.574.275)	(18.448.767)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelir ve giderler			
-Nakit akış riskinden korunma kayıpları		(22.663.938)	(12.941.794)
Geçmiş yıllar karları		238.597.910	74.645.222
Dönem net karı		320.756.330	369.796.289
TOPLAM KAYNAKLAR		2.788.701.288	2.302.191.070
Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler	11		

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

31 ARALIK 2017 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KÂR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

	Notlar	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2017	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2016
Hasılat	14	4.215.056.106	3.443.477.897
Satışların maliyeti (-)	14	(3.484.348.070)	(2.701.389.955)
BRÜT KAR		730.708.036	742.087.942
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	15	(204.322.740)	(181.608.258)
Genel yönetim giderleri (-)	15	(87.997.299)	(92.144.231)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	15	(14.959.390)	(13.518.325)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	17	220.520.188	250.999.953
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	17	(167.183.162)	(202.798.307)
ESAS FAALİYET KARI		476.765.633	503.018.774
Yatırım faaliyetlerinden gelirler		2.779.565	75.224
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)		(42.150)	(17.885)
FİNANSMAN GELİR/(GİDERİ) ÖNCESİ FAALİYET KARI		479.503.048	503.076.113
Finansman gelirleri	18	65.112.726	33.954.736
Finansman giderleri (-)	19	(193.519.930)	(148.891.217)
VERGİ ÖNCESİ KAR		351.095.844	388.139.632
Dönem vergi gideri (-)	20	(20.582.680)	(45.293.622)
Ertelenmiş vergi geliri	20	(9.756.834)	26.950.279
NET DÖNEM KARI		320.756.330	369.796.289
Pay başına kazanç (TL)	21	0,0601	0,0693
Diğer kapsamlı gelir/ (gider)			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar:			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	11	(3.906.885)	(9.876.359)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları, vergi etkisi	20	781.377	1.975.272
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar:			
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gider		(12.152.680)	(16.177.243)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler			
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gider, vergi etkisi	20	2.430.536	3.235.449
Diğer kapsamlı gider vergi sonrası		(12.847.652)	(20.842.881)
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		307.908.678	348.953.408

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler				
	Ödenmiş Sermaye	Sermaye düzeltmesi farkları	Birleşme yedekleri	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	Nakit akış riskinden korunma kayıpları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net Dönem karı	Özkaynaklar toplamı
1 Ocak 2017	53.369.000	39.014.356	(5.569.000)	(18.448.767)	(12.941.794)	199.995.507	74.645.222	369.796.289	699.860.813
Transferler	-	-	-	-	-	(44.156.399)	413.952.688	(369.796.289)	-
Kar Payları (Not 13)	-	-	-	-	-	-	(250.000.000)	-	(250.000.000)
Kapsamlı gelir									
Dönem net karı	-	-	-	-	-	-	-	320.756.330	320.756.330
Diğer kapsamlı gelir									
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	-	-	-	(3.125.508)	-	-	-	-	(3.125.508)
Nakit akış riskinden korunma kayıpları	-	-	-	-	(9.722.144)	-	-	-	(9.722.144)
Toplam diğer kapsamlı gider	-	-	-	(3.125.508)	(9.722.144)	-	-	-	(12.847.652)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	(3.125.508)	(9.722.144)	-	-	320.756.330	307.908.678
31 Aralık 2017	53.369.000	39.014.356	(5.569.000)	(21.574.275)	(22.663.938)	155.839.108	238.597.910	320.756.330	757.769.491

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler				
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltmesi farkları	Birleşme yedekleri	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	Nakit akış riskinden korunma kayıpları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Özkaynaklar toplamı
1 Ocak 2016	53.369.000	39.014.356	(5.569.000)	(10.547.680)	-	170.262.352	147.578.812	256.799.565	650.907.405
Transferler	-	-	-	-	-	29.733.155	227.066.410	(256.799.565)	-
Ödenen temettüleri	-	-	-	-	-	-	(300.000.000)	-	(300.000.000)
Kapsamlı gelir	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	369.796.289	369.796.289
Diğer kapsamlı gelir	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	-	-	-	(7.901.087)	-	-	-	-	(7.901.087)
Nakit akış riskinden korunma kayıpları	-	-	-	-	(12.941.794)	-	-	-	(12.941.794)
Toplam diğer kapsamlı gider	-	-	-	(7.901.087)	(12.941.794)	-	-	-	(20.842.881)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	(7.901.087)	(12.941.794)	-	-	369.796.289	348.953.408
31 Aralık 2016	53.369.000	39.014.356	(5.569.000)	(18.448.767)	(12.941.794)	199.995.507	74.645.222	369.796.289	699.860.813

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

		<i>Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2017</i>	<i>Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak- 31 Aralık 2016</i>
	Notlar		
A. İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		561.536.257	239.539.438
Dönem net karı		320.756.330	369.796.289
Dönem net karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler:		199.997.911	200.295.228
Amortisman ve itfa gideri ile ilgili düzeltmeler	7,8	68.769.493	57.638.736
Stok değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	6	(7.976.314)	3.449.557
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	11	3.791.340	3.427.541
Alacaklarda değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	5	(2.852.939)	8.828.257
Diğer karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	11	3.569.015	8.700.787
Devlet teşvik ve yardımlarına ilişkin düzeltmeler	9	(560.602)	(371.814)
Faiz gelirleri ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	18, 19	94.714.013	77.760.506
Vergi gideri ile ilgili düzeltmeler	20	30.339.514	18.343.343
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıp/kazançlar ile ilgili düzeltmeler		(2.737.414)	(57.339)
Nakit dışı kalemlere ilişkin diğer düzeltmeler		12.941.805	22.575.654
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		71.379.266	(282.045.813)
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		(77.135.136)	(218.374.508)
İlişkili taraflardan ticari alacaklar		(71.616.422)	43.697.817
Stoklar		(1.877.853)	(35.799.517)
Faaliyetlerle ilgili diğer varlıklar		(23.494.993)	(7.375.666)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklar		(1.215)	(21.974)
Peşin ödenmiş giderler		(4.929.142)	(1.103.336)
İlişkili taraflara ticari borçlar		6.026.870	15.290.492
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		232.095.443	(83.247.525)
Ertelenmiş gelirler		(4.545.293)	(3.136.318)
Faaliyetler ile ilgili diğer borçlar		5.067.607	7.018.391
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar		11.789.400	1.006.331
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		592.133.507	288.045.704
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar kapsamında yapılan ödemeler	11	(5.604.652)	(7.173.768)
Vergi ödemeleri	20	(24.992.598)	(41.332.498)
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT ÇIKIŞLARI		(141.048.642)	(103.953.539)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		3.313.898	130.444
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları	7, 8	(145.484.009)	(104.420.678)
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	9	1.121.469	336.695
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT ÇIKIŞLARI		(212.012.545)	(161.441.852)
Kredilerden nakit girişleri		731.586.226	929.209.548
Kredi geri ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(610.511.190)	(713.776.773)
Ödenen temettüleri	13	(250.000.000)	(300.000.000)
Ödenen faiz		(119.784.011)	(84.941.833)
Alınan faiz		36.696.430	8.067.206
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET (AZALIŞ)/ ARTIŞ (A+B+C)		208.475.070	(25.855.953)
D. YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET (AZALIŞ)/ ARTIŞ (A+B+C+D)		4.407.044	10.024.330
E. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	3	212.882.114	(15.831.623)
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (A+B+C+D+E)	3	228.330.542	244.162.165
		441.212.656	228.330.542

Takip eden notlar, finansal tabloların tamamlayıcı parçasını oluştururlar.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 1 - ŞİRKET'İN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. ("Şirket"), 1954 yılında Minneapolis Moline Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. adıyla kurulmuş olup, fiili faaliyet konusu tarım traktörleri, biçerdöver ve diğer tarım makine ve aletlerinin üretimi ve ticaretidir. Şirket'in adı 1968 yılında hisselerinin %25'inin bir Koç Holding A.Ş. ("Koç Holding") grup şirketi olan Ege Makine ve Ticaret A.Ş. tarafından satın alınmasının ardından Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. olarak değiştirilmiştir. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Şirket'in önemli sermayedarları Koç Holding ve CNHI Österreich GmbH'dir ("CNHI Österreich") (Not 13). Şirket'in 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla personel sayısı 3.033 olup (Daimi:2.802, geçici: 231) dönem içi ortalama personel sayısı 3.019 olarak gerçekleşmiştir (31 Aralık 2016 dönem sonu: 2.967 (Daimi: 2.830, geçici: 137) ortalama: 3.124).

Şirket, yurtiçi pazarlama ve satış faaliyetlerini, yurtiçine dağılmış olan 135 traktör satış bayisi, 140 yedek parça bayisi ve 53 iş makinesi satış bayisi vasıtasıyla yapmaktadır (31 Aralık 2016: 132 traktör satış bayisi, 136 yedek parça bayisi, 58 iş makinesi satış bayisi).

Şirket, CNHI International SA ile New Holland ve Case markalı iş makinelerinin ithal edilerek, yurt içine yönelik satış, pazarlama ve satış sonrası hizmetlerini sağlama faaliyetlerine yönelik, ithalat ve distribütörlük sözleşmesi imzalamıştır.

Şirket, Türkiye'de kayıtlı olup adresi aşağıdaki gibidir:

Gazi Mahallesi Anadolu Bulvarı No: 52-52 A
06560 Yenimahalle Ankara

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %25 oranında hissesi mevcuttur (31 Aralık 2016: %24,95) (Not 13).

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar

Şirket'in finansal tablolarının hazırlanmasında uygulanan belli başlı muhasebe politikaları aşağıdaki gibidir:

Finansal tabloların hazırlanma ilkeleri

Şirket'in finansal tabloları, SPK'nın 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II, 14.1 nolu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan uluslararası standartlarla uyumlu olacak şekilde Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ("TMS/TFRS") ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar esas alınarak hazırlanmıştır. TMS/TFRS, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nda ("UFRS") meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla tebliğler aracılığıyla güncellenmektedir.

Finansal tablolar, KGK tarafından 2 Haziran 2016 tarihinde yayımlanan "TMS Taksonomisi Hakkında Duyuru" ile SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'nde belirlenmiş olan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

Şirket, muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını Türkiye’de geçerli olan ticari mevzuat, mali mevzuat ve Maliye Bakanlığı’nca yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı (“THP”) gereklerine göre Türk Lirası (“TL”) olarak tutmaktadır.

Finansal tablolar, Şirket’in yasal kayıtlarına dayandırılmış olup KGK tarafından yayınlanan Türkiye Muhasebe Standartları’na göre Şirket’in durumunu layıkıyla arz edebilmek için bir takım düzeltme ve sınıflandırma değişikliklerine tabi tutularak hazırlanmıştır. Söz konusu düzeltmeler temel olarak ertelenmiş vergi, kıdem tazminatı hesaplaması, maddi varlık amortismanlarının ekonomik ömürleri ve kıst amortisman uygulaması, karşılıkların muhasebeleştirilmesi, stok değer düşüklüğü karşılığının muhasebeleştirilmesi, şüpheli ticari alacakların değerlendirilmesi ile ticari alacak ve borçların reeskonta tabi tutulması gibi unsurlardan oluşmaktadır.

İşlevsel ve sunum para birimi

Şirket’in işlevsel ve sunum para birimi TL olarak kabul edilmiştir.

2.2 Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ve hatalar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak uygulanır. 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren döneme ait finansal tabloların hazırlanması sırasında kullanılan önemli tahminler, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren döneme ait finansal tabloların hazırlanması sırasında uygulanan tahminlerle tutarlıdır.

2.3 Muhasebe politikalarında değişiklikler

Şirket’in finansal durumu, performansı veya nakit akımları üzerindeki işlemlerin ve olayların etkilerinin finansal tablolarda daha uygun ve güvenilir bir sunumu sonucunu doğuracak nitelikte olması durumunda muhasebe politikalarında değişiklik yapılır. İsteğe bağlı olarak muhasebe politikalarında yapılan değişikliklerin önceki dönemleri etkilemesi durumunda, söz konusu politika hep kullanımdaymış gibi finansal tablolarda geriye dönük olarak uygulanır. Yeni bir standardın uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu standardın şayet varsa geçiş hükümlerine uygun olarak geriye ya da ileriye dönük olarak uygulanır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler geriye dönük olarak uygulanır.

a. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

- **TMS 7, “Nakit akış tabloları”ndaki değişiklikler;** 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler finansal tablo okuyucularının finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülük değişikliklerini değerlendirebilmelerine imkan veren ek açıklamalar getirmiştir. Değişiklikler UMSK’nın ‘açıklama inisiyatifi’ projesinin bir parçası olarak finansal tablo açıklamalarının nasıl geliştirilebileceğine dair çıkarılmıştır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

a. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı)

- **TMS 12, "Gelir vergilerdeki değişiklikler";** 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Gerçekleşmemiş zararlar üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi varlıklarının muhasebeleştirilmesine ilişkin bu değişiklikler, gerçeğe uygun değerden ölçülen borçlanma araçları üzerinden hesaplanan ertelenmiş vergi varlığının nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır.
- **2014-2016 dönemi yıllık iyileştirmeler;** 1 Ocak 2017 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.

Söz konusu değişikliklerin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

b. 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:

- **TFRS 9, "Finansal araçlar";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart TMS 39'un yerini almaktadır. Finansal varlıklar ve yükümlülüklerin sınıflandırması ve ölçülmesi ile ilgili zorunlulukları ve aynı zamanda şu anda kullanılmakta olan, gerçekleşen değer düşüklüğü zararı modelinin yerini alacak olan beklenen kredi riski modelini de içermektedir.
- **TFRS 15, "Müşteri sözleşmelerinden hasılat";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Amerika'da Kabul Görmüş Muhasebe Standartları ile yapılan uyum çalışması sonucu ortaya çıkan yeni standart hasılatın finansal raporlamasını ve finansal tabloların toplam gelirlerinin dünya çapında karşılaştırılabilir olmasını sağlamayı amaçlamıştır.
- **TFRS 15, "Müşteri sözleşmelerinden hasılat" standardındaki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişikliklerle edim (performans) yükümlülüklerini belirleyen uygulama rehberliğine, fikri mülkiyet lisanslarının muhasebesine ve işletmenin asıl midir yoksa aracı mıdır değerlendirmesine (net hasılat sunumuna karşın brüt hasılat sunumu) ilişkin açıklamaları içermektedir. Uygulama rehberliğindeki bu alanların her biri için yeni ve değiştirilmiş açıklayıcı örnekler eklenmiştir. UMSK, aynı zamanda yeni hasılat standardına geçiş ile ilgili ek pratik tedbirler dahil etmiştir.
- **TMS 40, "Yatırım amaçlı gayrimenkuller" standardındaki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin sınıflandırılmasına ilişkin yapılan bu değişiklikler, kullanım amacıyla değişiklik olması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkullere ya da gayrimenkullerden yapılan sınıflandırmalarla ilgili netleştirme yapmaktadır. Bir gayrimenkulün kullanımının değişmesi durumunda bu gayrimenkulün 'yatırım amaçlı gayrimenkul' tanımlarına uyup uymadığının değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir. Bu değişim kanıtlarla desteklenmelidir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

- **TFRS 2 “Hisse bazlı ödemeler” standardındaki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Değişiklik nakde dayalı hisse bazlı ödemelerin ölçüm esaslarını ve bir ödüllendirmeyi nakde dayalıdan özkaynağa dayalıya çeviren değişikliklerin nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır. Bu değişiklik aynı zamanda bir işverenin çalışanının hisse bazlı ödemesine ilişkin bir miktarı kesmek ve bunu vergi dairesine ödemekle yükümlü olduğu durumlarda, TFRS 2’nin esaslarına bir istisna getirerek, bu ödül sanki tamamen özkaynağa dayalıymışçasına işlem görmesini gerektirmektedir.
- 2014-2016 dönemi yıllık iyileştirmeler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.
 - TFRS 1, “Türkiye finansal raporlama standartlarının ilk uygulaması”; TFRS 7, TMS 19 ve TFRS 10 standartlarının ilk kez uygulama aşamasında kısa dönemli istisnalarını kaldırılmıştır.
 - TMS 28, “İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar”; bir iştirak ya da iş ortaklığının gerçeğe uygun değerden ölçülmesine ilişkin açıklık getirmiştir.
- **TFRS Yorum 22, “Yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve avanslar ödemeleri”;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum yabancı para cinsinden yapılan işlemler ya da bu tür işlemlerin bir parçası olarak yapılan ödemelerin yabancı bir para cinsinden yapılması ya da fiyatlanması konusunu ele almaktadır. Bu yorum tek bir ödemenin yapılması/alınması durumunda ve birden fazla ödemenin yapıldığı/alındığı durumlara rehberlik etmektedir. Bu rehberliğin amacı uygulamadaki çeşitliliği azaltmaktadır.
- **TFRS 9, “Finansal araçlar’daki değişiklikler”;** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik, itfa edilmiş maliyet ile ölçülen finansal bir yükümlülüğün, finansal tablo dışı bırakılma sonucu doğurmadan değiştirildiğinde, ortaya çıkan kazanç veya kaybın doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmesi konusunu doğrulamaktadır. Kazanç veya kayıp, orijinal sözleşmeye dayalı nakit akışları ile orijinal etkin faiz oranından iskonto edilmiş değiştirilmiş nakit akışları arasındaki fark olarak hesaplanır. Bu, farkın IAS 39’dan farklı olarak enstrümanın kalan ömrü boyunca yayılarak muhasebeleştirilmesinin mümkün olmadığı anlamına gelmektedir.
- **TMS 28, “İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar’daki değişiklikler”;** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Şirketlerin özkaynak metodunu uygulamadığı uzun vadeli iştirak veya müşterek yönetime tabi yatırımlarını, TFRS 9 kullanarak muhasebeleştirileceklerini açıklığa kavuşturmuştur.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

- **TFRS 16, "Kiralama işlemleri"; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.** TFRS 15, 'Müşteri sözleşmelerinden hasılat' standardı ile birlikte erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu yeni standart mevcut TMS 17 rehberliğinin yerini alır ve özellikli kiralayanlar açısından muhasebesinde geniş kapsamlı bir değişiklik yapar. Şu anki TMS 17 kurallarına göre kiralayanlar bir kiralama işlemine taraf olduklarında bu işlem için finansal kiralama (bilanço içi) ya da faaliyet kiralaması (bilanço dışı) ayrımı yapmak zorundalar. Fakat TFRS 16'ya göre artık kiralayanlar neredeyse tüm kiralama sözleşmeleri için gelecekte ödeyecekleri kiralama yükümlülüklerini ve buna karşılık olarak da bir varlık kullanım hakkını bilançolarına yazmak zorunda olacaklardır. UMSK kısa dönemli kiralama işlemleri ve düşük değerli varlıklar için bir istisna öngörmüştür, fakat bu istisna sadece kiraya verenler açısından uygulanabilir. Kiraya verenler için muhasebe neredeyse aynı kalmaktadır. Ancak UMSK'nın kiralama işlemlerinin tanımını değiştirmesinden ötürü (sözleşmelerdeki içeriklerin birleştirilmesi ya da ayrıştırılmasındaki rehberliği değiştirdiği gibi) kiraya verenler de bu yeni standarttan etkileneceklerdir. En azından yeni muhasebe modelinin kiraya verenler ve kiralayanlar arasında pazarlıklara neden olacağı beklenmektedir. TFRS 16'ya göre biz sözleşme belirli bir süre için belirli bir tutar karşılığında bir varlığın kullanım hakkını ve o varlığı kontrol etme hakkını içeriyorsa o sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da kiralama işlemi içermektedir.
- **TFRS Yorum 23, "Vergi uygulamalarındaki belirsizlikler"; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.** Bu yorum TMS 12 Gelir Vergileri standardının uygulamalarındaki bazı belirsizliklere açıklık getirmektedir. UFRS Yorum Komitesi daha önce vergi uygulamalarında bir belirsizlik olduğu zaman bu belirsizliğin TMS 12'ye göre değil TMS 37 'Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar' standardının uygulanması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştu. TFRS Yorum 23 ise gelir vergilerinde belirsizlikler olduğu durumlarda ertelenmiş vergi hesaplamasının nasıl ölçüleceği ve muhasebeleştirileceği ile ilgili açıklama getirmektedir. Vergi uygulaması belirsizliği, bir şirket tarafından yapılan bir vergi uygulamasının vergi otoritesince kabul edilir olup olmadığının bilinmediği durumlarda ortaya çıkar. Örneğin, özellikle bir giderin indirim olarak kabul edilmesi ya da iade alınabilir vergi hesaplamasına belirli bir kalemin dahil edilip edilmemesiyle ilgili vergi kanunda belirsiz olması gibi. TFRS Yorum 23 bir kalemin vergi uygulamalarının belirsiz olduğu; vergilendirilebilir gelir, gider, varlık ya da yükümlülüğün vergiye esas tutarları, vergi gideri, alacağı ve vergi oranları da dahil olmak üzere her durumda geçerlidir.

Söz konusu değişikliklerin Şirket'in finansal durumu ve performansı üzerinde önemli etkisi olması beklenmemektedir.

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti

Finansal tabloların hazırlanmasında önceki dönemle tutarlı olarak kullanılan önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzerleri, eldeki nakit, banka mevduatları ile tutarı belirli, nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip, değerindeki değişim riski önemsiz olan ve vadesi üç aydan daha kısa olan yatırımları içermektedir (Not 3). Türk Lirası mevduatlar maliyet değerleriyle, döviz tevdiat hesapları ise bilanço tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası döviz alış kuru kullanılmak suretiyle Türk Lirası'na çevrilmiş değerleriyle gösterilmektedir. Vadeli mevduat hesapları, bilanço tarihi itibarıyla, tahakkuk etmiş faizlerini de içermektedir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Gelirlerin kaydedilmesi

Satışlar, ürünün teslimi veya hizmetin verilmesi, ürünle ilgili risk ve faydaların transferlerinin yapılmış olması, gelir tutarının güvenilir şekilde belirlenebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Şirket'e akmasının muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin gerçeğe uygun değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Net satışlar, ürün satışlarından tahmini ve gerçekleşmiş iade ve indirimlerin düşülmesi suretiyle bulunur. KDV, ÖTV gibi satış vergileri hasılatın içinde yer almaz (Not 14).

Şirket tarafından elde edilen diğer gelirlerden faiz gelirleri etkin faiz getirisi yöntemi üzerinden hesaplanarak tahakkuk esasına göre oluştuğu tarihte gelir yazılırlar.

Stoklar

Stoklar, maliyetin veya net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değerlendirilir. Net gerçekleşebilir değer, tahmini satış fiyatından tahmini tamamlama maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 6). Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katılan diğer maliyetleri içerir. Birim maliyet, ağırlıklı ortalama yöntemi ile hesaplanmaktadır.

Peşin ödenmiş giderler

Peşin ödenmiş giderler, genellikle tedarikçilere yapılan ve daha sonraki bir dönemde veya dönemlerde gider ve maliyet hesaplarına aktarılacak tutarlardır.

Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, 1 Ocak 2005 tarihinden önce iktisap edilen kalemler için TL'nin 31 Aralık 2004 tarihindeki alım gücüyle ifade edilen düzeltilmiş elde etme maliyetleri üzerinden, 1 Ocak 2005 tarihinden sonra iktisap edilen kalemler için ise elde etme maliyetleri üzerinden, birikmiş amortisman ve mevcutsa kalıcı değer düşüklüğünün indirilmesi sonrasında oluşan değerleri ile finansal tablolara yansıtılmaktadır. Amortisman, aşağıda belirtilen maddi varlıkların ekonomik faydalı ömürlerini yansıtan oranlarda doğrusal amortisman metoduna göre hesaplanmaktadır (Not 7). Arsalar, ekonomik faydalı ömürleri sonsuz olarak kabul edildiğinden amortismanına tabi tutulmamışlardır.

Maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıdaki gibidir:

	Ekonomik ömür
Binalar	25-50 yıl
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	10-25 yıl
Makine, tesis ve cihazlar	4-10 yıl
Taşıt araçları	4-5 yıl
Mobilya ve mefruşat	5-6 yıl
Özel maliyetler	4-10 yıl

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Maddi duran varlıklar (Devamı)

Maddi duran varlıkların kayıtlı değerlerinin varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksek olduğu durumlarda duran varlık geri kazanılabilir değerine indirilir. Maddi varlık elden çıkarılmalarıyla oluşan kar ve zararlar, düzeltilmiş maddi varlık tutarları üzerinden hesaplanarak gelir/gider hesaplarına yansıtılmıştır.

Maddi duran varlıkların bakım ve onarım giderleri normal şartlarda gider yazılmaktadır. Ancak, istisnai durumlarda, eğer bakım ve onarım varlıklarda genişletme veya önemli ölçüde geliştirme ile sonuçlanırsa söz konusu maliyetler aktifleştirilebilir ve ilişkilendirildiği maddi varlığın kalan faydalı ömrü üzerinden amortismanına tabi tutulur.

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, elde edilmiş hakları ve bilgisayar yazılımlarını içermektedir. Bunlar 1 Ocak 2005 tarihinden önce iktisap edilen kalemler için TL'nin 31 Aralık 2004 tarihindeki alım gücüyle ifade edilen düzeltilmiş elde etme maliyetleri üzerinden, 1 Ocak 2005 tarihinden sonra iktisap edilen kalemler için ise elde etme maliyetleri üzerinden, birikmiş itfa payları ve mevcutsa kalıcı değer düşüklüğünün indirilmesi sonrasında oluşan net değeri ile finansal tablolara yansıtılmaktadır. Maddi olmayan varlık itfa payları alış yılından itibaren dört ve beş yıllık ekonomik ömürleri üzerinden doğrusal itfa yöntemiyle hesaplanmıştır. Değer düşüklüğünün olması durumunda maddi olmayan varlıkların kayıtlı değeri, geri kazanılabilir tutara indirilir (Not 8).

Varlıklarda değer düşüklüğü

Şirket, ertelenmiş vergi varlıkları dışında kalan her varlık için her bir bilanço tarihinde, söz konusu varlığa ilişkin değer kaybının olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir. Kullanıma uygun olmayan maddi olmayan varlıklarda ise geri kazanılabilir tutar her bir bilanço tarihinde tahmin edilir.

Eğer söz konusu varlığın veya o varlığa ait nakit üreten herhangi bir biriminin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutarından yüksekse değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Değer düşüklüğü kayıpları gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Bir varlıkta oluşan değer düşüklüğü kaybı, o varlığın geri kazanılabilir tutarındaki müteakip artışın, değer düşüklüğünün kayıtlara alınmalarını izleyen dönemlerde ortaya çıkan bir olayla ilişkilendirilebilmesi durumunda değer düşüklüğü olmasaydı oluşacak defter değerini aşmayacak şekilde geri çevrilir.

Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması

Şirket ağırlıklı olarak Türkiye'de iç piyasaya ve hissedarı olan firma vasıtasıyla ilişkili kuruluşlara ihracatını yaptığı tarım makine ve aletleri ile iş makinelerinin ticareti alanında faaliyet göstermektedir. Şirket'in organizasyon yapısı, Şirket'in farklı faaliyetleri içeren ayrı bölümler halinde yönetilmesi yerine tek bir faaliyetin yönetilmesi şeklinde oluşturulmuştur. Bu sebeplerden dolayı, Şirket'in operasyonları tek bir faaliyet bölümü olarak kabul edilmekte ve Şirket'in faaliyet sonuçları, bu faaliyetlere tahsis edilecek kaynakların tespiti ve bu faaliyetlerin performanslarının incelenmesi bu çerçevede değerlendirilmektedir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Finansal araçlar

Finansal araçların sınıflandırılması, yatırımların hangi amaç için elde edildiğine bağlı olarak belirlenmektedir. Şirket yönetimi, finansal araçların sınıflandırılmasını ilk elde edildiği tarihte yapmakta ve bu sınıflandırmayı her bilanço döneminde tekrar değerlendirmektedir.

Ticari alacaklar ve değer düşüklüğü karşılığı

Alacaklar, etkin bir piyasada kote olmayan ve sabit veya belirli ödemelerden oluşan türev olmayan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Alacaklar, alım-satım amacıyla tutulmadan, Şirket'in herhangi bir borçluya doğrudan mal veya hizmet tedarik ettiğinde ortaya çıkmaktadır. Vadeleri bilanço tarihinden itibaren 12 aydan kısa ise, bu varlıklar dönen varlıklar içinde, 12 aydan fazla ise duran varlıklar içinde gösterilmektedir. Alacaklar, ilk olarak makul değer ve ilgili finansal varlıkla direkt olarak ilişkilendirilebilen işlem masrafları da dâhil olmak üzere maliyet bedelleri üzerinden finansal tablolara alınır. Alacaklar, finansal durum tablosunda ticari alacaklar ve diğer alacaklar içerisine dâhil edilmiştir. Alacaklar, ilgili tutarların işlem masrafları çıkarıldıktan sonraki değerleri ile kaydedilir. Alacaklar sonradan etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden gösterilir. Ticari alacaklarla ilgili vade farkları ile kur farkı gelir/ giderleri esas faaliyetlerinden diğer gelirler/ giderler hesap kaleminde gösterilir (Not 5, Not 17).

Şirket'in, ödenmesi gereken meblağları tahsil edemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari alacaklar için bir alacak risk karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dâhil olmak üzere tüm nakit akışlarının, oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir.

Değer düşüklüğü tutarı, gider yazılmasından sonra oluşacak bir durum dolayısıyla azalırsa, söz konusu tutar, cari dönemde diğer gelirler hesabına yansıtılır.

Ticari borçlar

Ticari borçlar, makul değerleriyle deftere alınır ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş tutarlardan muhasebeleştirilir. Ticari borçlarla ilgili vade farkları ile kur farkı gelir/giderleri esas faaliyetlerinden diğer gelirler/ giderler hesap kaleminde gösterilir (Not 5, Not 17).

Borçlanmalar

Borçlanmalar, farklı bankalardan alınan banka kredilerinden oluşmaktadır. Krediler, alınan kredi tutarından işlem masrafları çıkartıldıktan sonraki değerleriyle kaydedilir. Banka kredileri, müteakip dönemlerde etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyet değeri üzerinden gösterilir. İşlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır (Not 19). Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile direkt ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dâhil edilmektedir. Borçlanma maliyetleri faiz ve borçlanmaya bağlı olarak katlanılan diğer maliyetleri içerir (Not 4, Not 19).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve çıkarılması

Şirket, finansal varlık veya yükümlülükleri, ilgili finansal araç sözleşmelerine taraf olduğu takdirde finansal durum tablosuna yansıtmaktadır. Şirket finansal varlığın tamamını veya bir kısmını, sadece söz konusu varlıkların konu olduğu sözleşmeden doğan haklar üzerindeki kontrolünü kaybettiği zaman kayıtlarından çıkartır. Şirket finansal yükümlülükleri, ancak sözleşmede tanımlanan yükümlülüğü ortadan kalkar, iptal edilir veya zaman aşımına uğrar ise kayıtlarından çıkartır.

Bütün normal finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Şirket'in varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır.

Netleştirme/ mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirme niyet bulunmaması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin birbirini takip ettiği durumlarda net olarak gösterilirler.

İlişkili taraflar

a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda Şirket ile ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin,

- (i) Şirket üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) Şirket üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) Şirket veya Şirket'in bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

(b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme Şirket ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve Şirket'in aynı grubun üyesi olması halinde,
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde,
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde,
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, Şirket'in ya da Şirket ile ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde. Şirket'in kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de Şirket ile ilişkilidir.
- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii)(a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

Bu finansal tabloların amacı doğrultusunda ortaklar, önemli yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ilişkili taraflar olarak kabul ve ifade edilmişlerdir. Olağan faaliyetler nedeniyle ilişkili taraflarla bazı iş ilişkilerine girilebilir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Yabancı para işlemleri

Yabancı para cinsinden yapılan işlemler, işlemin yapıldığı günkü döviz kurlarından TL'ye çevrilmiştir. Finansal durum tablosunda yer alan yabancı para birimi bazındaki parasal varlıklar ve yükümlülükler bilanço tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kurları kullanılarak TL'ye çevrilmiştir. Bu işlemler sonucunda oluşan kur farkları dönem net karının belirlenmesinde hesaba alınmıştır. Makul değerleri ile gösterilen yabancı para birimi bazındaki parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler ise makul değerlerinin belirlendiği günün kurundan TL'ye çevrilmiştir. Esas faaliyet konusuyla ilgili, ticari alacak ve borçlardan kaynaklanan kur farkları esas faaliyet gelirleri/ giderleri hesap kaleminde gösterilir (Not 17).

Pay başına kazanç

Gelir tablosunda beyan edilen pay başına kazanç, dönem net karının ilgili dönem içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile bulunmaktadır (Not 21).

Türkiye'deki şirketler, sermayelerini hâlihazırda bulunan hissedarlarına, geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, finansal tablolarda sunulan tüm dönemlerde ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkilerini de hesaplayarak bulunmuştur.

Finansal durum tablosu tarihinden sonraki olaylar

Bilanço tarihinden sonraki olaylar, dönem karına ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar. Şirket, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan düzeltme gerektirmeyen hususlar, finansal tablo kullanıcılarının ekonomik kararlarını etkileyen hususlar olmaları halinde finansal tablo notlarında açıklanır (Not 24).

Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Geçmişteki olaylardan kaynaklanan ve gerçekleşmesi gelecekte Şirket'in tamamıyla kontrolünde olmayan, bir veya birden fazla olayın olması veya olmaması durumuna bağlı olan olası varlık ve yükümlülükler, şarta bağlı varlık ve yükümlülükler olarak kabul edilmektedir. Şirket, şarta bağlı varlık ve yükümlülükleri kayıtlarına yansıtmamaktadır. Şarta bağlı yükümlülükler, ilgili bir ekonomik fayda çıkışı olasılığı uzak olmadığı sürece, şarta bağlı varlıklar ise ancak ekonomik faydaların girişi kuvvetle muhtemel ise finansal tablo notlarında açıklanmıştır (Not 11).

Karşılıklar, Şirket'in bilanço tarihi itibarıyla mevcut bulunan ve geçmişten kaynaklanan yasal veya yapısal bir yükümlülüğünün bulunması, yükümlülüğü yerine getirmek için ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkışının gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olması halinde ve yükümlülük tutarı konusunda güvenilir bir tahminin yapılabildiği durumlarda muhasebeleştirilmektedir. Birden fazla sayıda benzer yükümlülüğünün bulunduğu durumlarda, gerekli olabilecek ekonomik fayda sağlayan kaynakların çıkış olasılığı aynı nitelikteki yükümlülüklerin tamamı dikkate alınarak değerlendirilir. Aynı nitelikte bulunan yükümlülüklerden herhangi bir tanesine ilişkin kaynak çıkışı ihtimali az bile olsa karşılık ayrılmaktadır. Gelecekteki operasyonel zararlarla ilgili olarak karşılık ayrılmamaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Paranın zaman değerinin etkisinin önemli olduğu durumlarda, karşılık tutarı; yükümlülüğün yerine getirilmesi için gerekli olması beklenen giderlerin bugünkü değeri olarak belirlenir. Karşılıkların bugünkü değerlerine indirgenmesinde kullanılacak iskonto oranının belirlenmesinde, ilgili piyasalarda oluşan faiz oranı ile söz konusu yükümlülükle ilgili risk dikkate alınır. Söz konusu iskonto oranı vergi öncesi oran olması şarttır. Söz konusu iskonto oranı, gelecekteki nakit akımlarının tahminiyle ilgili riski içermez.

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma harcamaları gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilir. Geliştirme projelerinde oluşan maliyetler (yeni veya iyileştirilen ürünlerin tasarım ve testi ile ilgili), aşağıdaki şartların gerçekleşmesi durumunda maddi olmayan duran varlık olarak kaydedilir:

- maddi olmayan duran varlığın tamamlanması halinde, tamamlanan varlığın teknik fizibilitesi dikkate alınarak satılabilir veya kullanılabilir olması,
- yönetimin maddi olmayan duran varlığın tamamlanması ve kullanımı veya satış kararı,
- maddi olmayan duran varlıkların kullanılabilir veya satılabilir olması,
- gelecekte sağlayacağı olası ekonomik faydaların gösterimi,
- maddi olmayan duran varlığın geliştirilmesinin tamamlanması, kullanımı veya satışı için yeterli teknik, finansal ve diğer kaynaklar,
- maddi olmayan duran varlığın geliştirme aşamasında yapılan masrafların güvenilir biçimde ölçülmesi.

Bu kriterlere sahip olmayan diğer geliştirme maliyetleri oluştukları dönemde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemlerde gider kaydedilen geliştirme giderleri sonraki dönemlerde aktifleştirilemez. Aktifleştirilen geliştirme giderleri maddi olmayan duran varlık olarak muhasebeleştirilir ve ilgili duran varlık kullanıma hazır olduğu andan itibaren, beş yılı aşmayan faydalı ömürleri üzerinden doğrusal yöntem ile amortismanına tabi tutulur (Not 8).

Devam eden geliştirme projelerine ilişkin varlıklar için TMS 36 kapsamında her yıl değer düşüklüğü testi yapılır.

Devlet teşvik ve yardımları

Gerçeğe uygun değerleri ile izlenen parasal olmayan devlet teşvikleri de dâhil olmak üzere tüm devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların Şirket tarafından yerine getirileceğine ve teşvikin Şirket tarafından elde edilebileceğine dair makul bir güvence olduğunda veya teşvikin Şirket tarafından elde edilmesi ile finansal tablolara alınır. Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan maliyetlerin gider olarak muhasebeleştirildiği dönemler boyunca sistematik ve oransal bir şekilde gelir tablosuna yansıtılır. Şirket'in yatırım harcamaları ile ilgili resmi daireler tarafından verilmesi uygun görülmüş yatırım teşvik belgeleri bulunmaktadır. Şirket'in 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, 2 adet Ankara tesisleri ve 2 adet Adapazarı olmak üzere alınmış toplamda 4 adet yatırım teşvik belgesi bulunmaktadır (Not 9).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Devlet teşvik ve yardımları (Devamı)

Bu teşvikler sebebiyle yukarıda bahsi geçen belgelerden kaynaklı olarak Şirket'in sahip olduğu muhtelif destek unsurları temel olarak aşağıda listelenmiştir:

- İthal edilen makine ve ekipmanlara uygulanan gümrük vergisinden %100 muafiyet,
- Yurtiçinden ve yurtdışından tedarik edilecek yatırım malları için KDV muafiyeti,
- Araştırma ve geliştirme kanunu kapsamında yer alan teşvikler (%100 Kurumlar Vergisi istisnası, Sosyal Güvenlik Kurumu teşvikleri vb.),
- Dâhilde işleme izin belgeleri,
- Araştırma ve geliştirme harcamaları karşılığı, Tübitak - Teydeb'den alınan nakit destek,
- İndirimli kurumlar vergisi teşviki,
- Sigorta primi işveren hissesi desteği,
- 9715 sayılı çevre maliyetlerinin desteklenmesi hakkında teşvik,
- Patent teşvikleri,
- Yatırıma katkı oranları nispetinde belirlenmiş kurumlar vergisi muafiyetleri.

Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Dönem karı üzerindeki vergi yükümlülüğü, cari dönem vergisi ve ertelenmiş vergiyi içermektedir. Cari dönem vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden ve bilanço tarihi itibarıyla geçerli olan vergi oranları ile yürürlükteki vergi mevzuatı uyarınca hesaplanan vergi yükümlülüğünü içermektedir (Not 20).

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen değerleri ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin bilanço tarihi itibarıyla yasalaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir (Not 20).

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin finansal durum tablosundaki kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasında oluşan geçici farklar üzerinden hesaplanır. Varlık ve yükümlülüklerin vergi değeri, vergi mevzuatı çerçevesinde söz konusu varlık ve yükümlülükler ile ilgili gelecek dönemlerde vergi matrahını etkileyecek tutarları ifade eder. Ertelenmiş vergi, yürürlükte olan veya bilanço tarihi itibarıyla yürürlüğe giren vergi oranları ve vergi mevzuatı dikkate alınarak, vergi varlığının gerçekleşeceği veya yükümlülüğünün ifa edileceği dönemde uygulanması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır.

Ertelenmiş vergi varlığı veya yükümlülüğü, söz konusu geçici farkların ortadan kalkacağı ilerideki dönemlerde ödenecek vergi tutarlarında yapacakları tahmin edilen artış ve azalış oranlarında finansal tablolara yansıtılmaktadırlar. Ertelenmiş vergi yükümlülüğü, tüm vergilendirilebilir geçici farklar için hesaplanırken ertelenmiş vergi varlığı gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle indirilebilir geçici farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla finansal tablolara alınır. Ertelenmiş vergi varlığının bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkân verecek düzeyde mali kar elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde, ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri azaltılır.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olunması ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması şartlarıyla ertelenmiş vergi varlıkları ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri, karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir (Not 20).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Finansal riskten korunma muhasebesi

Şirket, türev sözleşmesi yapıldığı tarihte, kayıtlı bir varlığın, yükümlülüğün veya belirli bir riskle ilişkisi kurulabilen ve gerçekleşmesi muhtemel olan işlemlerin nakit akışlarında belirli bir riskten kaynaklanan ve kar/zararı etkileyebilecek değişmelere karşı korunmayı sağlayan işlemleri nakit akış riskinden korunma olarak belirlemektedir.

Şirket, etkin olarak nitelendirilen nakit akış finansal riskten korunma işlemlerine ilişkin kazanç ve kayıplarını özkaynaklarda "Nakit akış riskinden korunma kazanç/(kayıpları)" olarak göstermektedir. Etkin olmayan kısım ise dönem karında kar veya zarar olarak tanımlanır. Finansal riskten korunma taahhüdün veya gelecekteki muhtemel işlemin bir finansal olmayan varlık veya yükümlülük haline gelmesi durumunda özkaynak kalemleri arasında izlenen bu işlemlerle ilgili kazanç ya da kayıplar bu kalemlerden alınarak söz konusu varlık veya yükümlülüğün elde etme maliyetine veya defter değerine dahil edilmektedir. Aksi durumda, özkaynak kalemleri altında muhasebeleştirilmiş tutarlar, finansal riskten korunma gelecekteki muhtemel işlemin kar veya zarar tablosunu etkilediği dönemde kar veya zarar tablosuna transfer edilerek gelir veya gider olarak yansıtılır.

Gelecekte gerçekleşmesi muhtemel işlemin, gerçekleşmesi artık beklenmiyorsa, önceden özkaynaklar altında muhasebeleştirilen birikmiş kazanç ve kayıplar kar veya zarar tablosuna transfer edilir. Finansal riskten korunma aracının, yerine belgelenmiş finansal riskten korunma stratejisine uygun olarak başka bir araç tanımlanmadan veya uzatılmadan, vadesinin dolması, satılması, sona erdirilmesi veya kullanılması veya finansal riskten korunma tanımının iptal edilmesi durumunda, önceden diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiş kazanç ve kayıplar, kesin taahhüt veya tahmini işlem kar veya zarar tablosunu etkileyene kadar özkaynaklar altında sınıflandırılmaya devam edilir.

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

Ücretler, maaşlar ve sosyal güvenlik katkıları gibi dönem içinde çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlanılan tutarlardır. Bu tutarlar tahakkuk ettikleri dönemde personel giderlerine yansıtılmaktadır (Not 12).

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

Şirket yürürlükteki kanunlara göre, emeklilik dolayısıyla veya istifa ve İş Kanunu'nda belirtilen davranışlar dışındaki sebeplerle istihdamı sona erdirilen çalışanlara kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Kıdem tazminatı karşılığı, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Aktüeryal kayıp/kazanç ise diğer kapsamlı gider hesabı altında muhasebeleştirilmektedir. İş Kanununa göre, iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde, işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödenmesi gerekmektedir. Kullanılmamış izin karşılığı bu çerçevede hesaplanarak finansal tablolara yansıtılmıştır (Not 11).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.4 Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Nakit akış tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akımları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerden kaynaklanan nakit akımları, Şirket'in faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akışları, Şirket'in yatırım faaliyetlerinde (duran varlık yatırımları ve finansal yatırımlar) kullandığı ve bu faaliyetlerden elde ettiği nakit akımlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Şirket'in finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Nakit ve nakit benzeri değerler, nakit ve banka mevduatı ile tutarı belirli nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli, yüksek likiditeye sahip ve orijinal vadesi 3 ay veya daha kısa olan yatırımları içermektedir.

Sermaye ve temettüler

Adi hisseler, sermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, beyan edildiği dönemde birikmiş karlardan indirilerek kaydedilir (Not 13).

2.5 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları

Finansal tabloların hazırlanmasında Şirket yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile vukuu muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Gerçekleşmiş sonuçlar tahminlerden farklı olabilmektedir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönemde gelir tablosuna yansıtılmaktadırlar.

Finansal tablolara yansıtılan tutarlar üzerinde önemli derecede etkisi olabilecek yorumlar ve bilanço tarihinde var olan veya ileride gerçekleşebilecek tahminlerin esas kaynakları göz önünde bulundurularak yapılan varsayımlar aşağıdadır:

Garanti gider karşılıkları

Şirket, garanti taahhüdü ile satışını gerçekleştirdiği ürünleri için garanti kapsamında katlanmayı öngördüğü işçilik ve malzeme giderlerini içeren tamir ve bakım masraflarını, satılan ürünlerin müteakip yıllarda söz konusu olabilecek geri dönüş olasılıkları ve tamir ve bakım tutarlarını tahmin ederek garanti karşılıklarını hesaplamaktadır. Söz konusu hesaplamada kullanılan malların tamir ve bakım için geri dönüş olasılıkları ve gerçekleştirilecek tamir ve bakım seviye ve maliyetleri Şirket'in geçmiş yıllardaki gerçekleşme istatistikleri kullanılarak tahmin edilmektedir (Not 11). Garanti karşılıklarının hesaplanmasında kullanılan satılan ürünlerin geri dönüş olasılığı ve maliyet tahminlerine ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek 10% oranında artış/azalışın, ilgili garanti karşılığı tutarında önemli bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 2 - ÖZET FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Değerlendirme, Tahmin ve Varsayımları (Devamı)

Ertelenmiş vergi varlığı

Ertelenmiş vergi varlığı gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları indirilebilir geçici farklar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır.

Şirket, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla indirilebilir geçici farklar üzerinden hesapladığı 12.809.965 TL tutarındaki ertelenmiş vergi varlığını, sonraki dönemlerde netleştirilebilecek vergi yükümlülüğü doğuran yeterli karın oluşmasının kuvvetle muhtemel olması; yatırım teşviklerine ilişkin gelecek yıllara devreden kullanılmamış vergi avantajları üzerinden hesapladığı 56.697.919 TL tutarındaki ertelenmiş vergi varlığını ise ilgili teşviğin yatırımından elde edilecek yeterli karın oluşmasının kuvvetle muhtemel olması sebebiyle kaydetmiştir.

Şirket, söz konusu yatırım indirimlerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kar tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak değerlendirmektedir. Bu iş modelleri satış miktarları, satış fiyatları ve kur beklentileri gibi ileriye dönük yönetim tahminlerini içermektedir. Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek 10% oranında artış/azalışın, ilgili ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğine herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır (Not 20).

Nakit akış riskinden korunma işlemleri

Not 23'de açıklandığı üzere, Şirket, 49.166.667 Avro tutarındaki yatırım kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan Avro spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan 'etkinlik testi' neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır. Söz konusu etkinlik testlerinde kullanılan ihracat gelirlerine ilişkin yapılan bütçe tahminlerinin temelinde satış miktarları, fiyatları ve kur beklentileri gibi önemli tahmin ve varsayımlar bulunmaktadır. Şirket, etkinlik testine baz olan tahminlere ilişkin gerçekleştirmiş olduğu duyarlılık analizlerinin sonucunda, tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, etkinlik testlerinin değerlendirilmesinde önemli bir etkisi olmadığı sonucuna varmıştır.

Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların ekonomik ömürleri

Şirket yönetimi, maddi ve maddi olmayan duran varlıkların faydalı ekonomik ömürlerinin belirlenmesinde önemli varsayımlarda bulunmuştur (Not 2.4).

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, iskonto oranları, gelecekteki maaş artışları ve çalışanların ayrılma oranlarını içeren birtakım varsayımlara dayalı aktüeryal hesaplamalar ile belirlenmektedir. Bu planların uzun vadeli olması sebebiyle, söz konusu varsayımlar önemli belirsizlikler içermektedir (Not 11).

Stok değer düşüklüğü karşılığı

Stoklar, her dönem, yönetimin finansal durum tablo hazırlanış tarihi itibarıyla değer düşüklüğü durumu olup olmadığını tespit etmek amacıyla değerlendirilmekte, muhtemel değer düşüklüğü maliyetine ilişkin gerekli karşılıklar ayrılmaktadır (Not 6).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 3 - NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kasa	-	-
Bankalar:		
- TL vadesiz mevduatlar	13.136.655	6.144.099
- TL vadeli mevduatlar	311.109.494	153.373.864
- Yabancı para vadesiz mevduatlar	3.685.401	3.045.027
- Yabancı para vadeli mevduatlar	113.790.600	65.854.491
	441.722.150	228.417.481

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla TL ve Avro vadeli mevduatlara uygulanan yıllık ortalama etkin faiz oranları sırasıyla %14,28 ve %1,33'tür (31 Aralık 2016: TL: %10,00 ve Avro: %0,84). 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların vadeleri üç aydan kısadır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Şirket'in bloke mevduatı bulunmamaktadır (31 Aralık 2016: Yoktur).

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla nakit akış tablolarında yer alan nakit ve nakit benzeri değerlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kasa	-	-
Bankalar	441.722.150	228.417.481
Tenzil: Faiz tahakkukları	(509.494)	(86.939)
Nakit ve nakit benzeri değerler	441.212.656	228.330.542

NOT 4 - FİNANSAL BORÇLAR

a) Kısa vadeli borçlanmalar

Kısa vadeli krediler

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
TL krediler	-	110.427	-	-	-	110.427
					-	110.427

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
TL Tahviller	4.145.275	-	13,52	-	4.145.275	-
Avro krediler	23.190.476	24.608.425	1,95	1,90	106.061.352	91.294.796
TL krediler	160.775.858	96.631.733	12,80	10,23	160.775.858	96.631.733
					270.982.485	187.926.529

b) Uzun vadeli borçlanmalar

Uzun vadeli krediler

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Avro krediler	59.333.333	42.680.936	2,07	1,90	267.919.664	158.342.003
TL krediler	438.461.300	602.776.664	13,66	10,23	438.461.300	602.776.664
					706.380.964	761.118.667
Peşin ödenen borçlanma komisyonları (*)					(457.258)	(964.635)
Toplam uzun vadeli krediler					705.923.706	760.154.032

(*) Peşin ödenen borçlanma komisyonları, alınan finansal borçlara istinaden bankalara peşinen ödenmiş komisyon ücretlerinin gerçekleşmemiş kısmından oluşmaktadır.

Uzun vadeli tahviller

	Orijinal para birimi değeri		Yıllık ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)		TL karşılığı	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
TL tahviller (*)	150.000.000	-	13,52	-	150.000.000	-
Toplam uzun vadeli tahviller					150.000.000	-

(*) Şirket, 2017 yılı Nisan ayında 75 milyon TL'si değişken faizli ve 3 yıl vadeli, 75 milyon TL'si ise sabit faizli ve 2 yıl vadeli olmak üzere toplam 150.000.000 TL tahvil ihraç etmiştir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla uzun vadeli kredilerin geri ödeme planı aşağıdaki gibidir:

Yıl	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
2018	-	622.899.392
2019	178.406.458	72.046.991
2020	588.712.416	21.735.883
2021	44.402.416	21.735.883
2022	44.402.416	21.735.883
	855.923.706	760.154.032

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Şirket'in 13.357.143,00 Avro değişken faizli yatırım kredisi, 29.166.666,66 Avro sabit faizli yatırım kredisi ve 40.000.000 Avro tutarında sabit faizli, işletme sermayesi kredisi bulunmaktadır (31 Aralık 2016: 67.071.429 Avro Yatırım Kredisi). 5.357.143 Avro kredi 5 yıl vadeli (vade sonu 14.06.2018), 2 yıl anapara ödemesiz, 6 ayda bir faiz ödemeli, 2.yıldan sonra 6 ayda bir anapara ve faiz ödemeli olup faiz oranı %2,20 + Euribor'dur. 8.000.000 Avro kredi 4 yıl vadeli (vade sonu 12.11.2018), 2 yıl anapara ödemesiz, 6 ayda bir faiz ödemeli, 2.yıldan sonra 6 ayda bir anapara ve faiz ödemeli olup faiz oranı %2,20 + Euribor'dur. 29.166.666,66 Avro kredi 6 yıl vadeli (vade sonu 15.07.2022), 6 ayda bir anapara ve faiz ödemeli olup faiz oranı %0,95'tir. 40.000.000 Avro işletme sermayesi kredinin; 20.000.000 Avro'su 3 yıl vadeli, 3 ayda bir faiz ödemeli, anapara vade sonunda ödenecek şekilde olup faiz oranı %2,95'tir. Diğer 20.000.000 Avro kredi ise 5 yıl vadeli 6 ayda bir anapara ve faiz ödemeli olup faiz oranı %2,60'tır. Şirket'in, kullanmış olduğu yatırım kredileriyle ilgili olarak yaptığı sözleşmeler uyarınca her mali dönem sonu itibarıyla Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanan finansal tabloları üzerinden hesaplanan ve aşağıda belirtilmiş oranın üzerine çıkılmaması gibi bir yükümlülüğü bulunmaktadır. Kredilere ilişkin verilen teminat veya ipotek bulunmamaktadır.

Yükümlülük oranı:

- Net finansal borç (*) / Faiz, vergi ve amortisman öncesi kar oranı 3,75'den küçük olmalıdır.

(*) Net finansal borç, nakit ve nakit benzerlerinin finansal borçlar toplamından (uzun ve kısa vadeli finansal borçları içerir) düşülmesiyle hesaplanmaktadır.

Şirket, bilanço tarihi itibarıyla bu yükümlülüğünü yerine getirmektedir.

Banka kredilerinin taşınan ve makul değerleri aşağıdaki gibidir:

	Taşınan Değer		Makul Değer	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Banka kredileri	976.906.191	948.190.988	986.201.240	941.475.560

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, kredilerin makul değerleri, Avro ve TL krediler için yıllık %1,94 ve %13,49 etkin ağırlıklı faiz oranları kullanılarak iskonto edilmiş nakit akış yöntemi ile belirlenmiştir (31 Aralık 2016: Avro: %1,55 ve TL: %13,70).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 4 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

Finansal borçların 1 Ocak-31 Aralık 2017 ve 2016 hesap dönemine ilişkin hareketi aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	948.190.988	718.349.521
Alınan yeni finansal borçlar	731.586.226	929.209.548
Anapara ödemeleri	(610.511.190)	(713.776.773)
Faiz tahakkuku değişimi	12.048.986	922.613
Kur farkı değişimi	45.591.181	13.486.079
31 Aralık	1.126.906.191	948.190.988

NOT 5 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kısa vadeli ticari alacaklar:		
Müşteri cari hesapları	705.715.289	618.495.629
Alacak senetleri	19.596.007	20.087.645
Protestolu senetler	29.707	95.000
	725.341.003	638.678.274
Tenzil: Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	(49.389.742)	(52.242.681)
Tahakkuk etmemiş finansman geliri	(17.071.025)	(8.663.756)
Kısa vadeli ticari alacaklar	658.880.236	577.771.837
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 22)	153.954.997	73.020.072
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar	812.835.233	650.791.909

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla kısa vadeli ticari alacakların ortalama vadeleri 72 gündür (31 Aralık 2016: 64 gün). Şirket'in TL ve Avro cinsinden olan ticari alacakları için uygulanan yıllık etkin faiz oranları sırasıyla %13,80 ve %(0,41)'dir (31 Aralık 2016: TL: %9,43 ve Avro: %(0,35)).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 5 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR (Devamı)

Kısa vadeli şüpheli alacak karşılığının 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dönemler içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	(52.242.681)	(43.414.424)
Yıl içerisinde iptal edilen (Not 17)	4.657.765	568.687
Yıl içerisinde ayrılan karşılık (Not 17)	(1.804.826)	(9.396.944)
31 Aralık	(49.389.742)	(52.242.681)

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Uzun vadeli ticari alacaklar:		
Alacak senetleri	2.009.169	3.129.493
	2.009.169	3.129.493

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Ticari borçlar:		
Satıcı cari hesapları	680.487.558	438.715.153
Tenzil: Tahakkuk etmemiş finansman gideri	(14.060.610)	(4.383.647)
Ticari borçlar	666.426.948	434.331.506
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 22)	59.053.805	59.798.079
Toplam ticari borçlar	725.480.753	494.129.585

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla kısa vadeli ticari alacakların ortalama vadeleri 71 gündür (31 Aralık 2016: 73 gün). Şirket'in TL ve Avro cinsinden olan ticari alacakları için uygulanan yıllık etkin faiz oranları sırasıyla %13,80 ve %(0,41)'dir (31 Aralık 2016: TL: %9,43 ve Avro: %(0,35)).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 6 - STOKLAR

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
İlk madde ve malzemeler	202.977.555	151.887.866
Yarı mamuller	786.918	254.229
Mamuller	134.514.016	122.369.513
Ticari mallar	93.505.776	214.092.943
Yedek parçalar	52.645.047	39.437.978
Yoldaki mallar (*)	115.752.227	70.261.156
Brüt	600.181.539	598.303.685
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	(33.875.335)	(41.851.649)
Net	566.306.204	556.452.036

Cari dönem içerisinde giderleştirilen stok maliyeti tutarı 3.154.005.620 TL'dir (31 Aralık 2016: 2.389.169.499 TL).

(*) Yoldaki mallar risk ve sorumluluğu Şirket'e geçen ancak dönem sonu itibarıyla işletmeye henüz gelmemiş ticari mal ve yedek parça stoklarından oluşmaktadır.

Stok değer düşüklüğünün dönemler içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	(41.851.649)	(38.402.092)
Dönem içinde stokların satışı nedeniyle iptal edilen	9.356.727	3.838.087
Dönem içinde ayrılan stok değer düşüklüğü karşılığı	(1.380.413)	(7.287.644)
31 Aralık	(33.875.335)	(41.851.649)

Stok değer düşüklüğü karşılığının stok kalemleri bazında dağılımı aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
İlk madde ve malzemeler	(24.814.722)	(24.388.336)
Ticari mallar	(6.892.282)	(14.800.878)
Yedek parçalar	(2.168.331)	(2.662.435)
	(33.875.335)	(41.851.649)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 7 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

	1 Ocak 2017	İlaveler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2017
<u>Maliyet</u>					
Araziler	37.740.200	-	-	-	37.740.200
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	11.351.423	3.363.414	(16.640)	(205.810)	14.492.387
Binalar	234.169.997	697.508	(865.962)	-	234.001.543
Makine, tesis ve cihazlar	557.464.187	67.104.710	(26.158.689)	-	598.410.208
Özel maliyetler	5.564.336	294.863	-	-	5.859.199
Taşıt araçları	6.502.522	3.475.015	(1.766.500)	-	8.211.037
Mobilya ve mefruşat	71.963.240	10.999.394	(40.506)	-	82.922.128
Devam etmekte olan yatırımlar	716.888	4.452.865	-	205.810	5.375.563
	925.472.793	90.387.769	(28.848.297)	-	987.012.265
<u>Birikmiş amortismanlar</u>					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	4.458.221	423.913	(6.603)	-	4.875.531
Binalar	51.244.267	5.156.713	(859.895)	-	55.541.085
Makine, tesis ve cihazlar	360.853.860	35.035.669	(26.043.599)	-	369.845.930
Özel maliyetler	3.235.011	536.253	-	-	3.771.264
Taşıt araçları	3.135.441	1.097.474	(1.327.753)	-	2.905.162
Mobilya ve mefruşat	43.644.226	9.235.937	(33.964)	-	52.846.199
	466.571.026	51.485.959	(28.271.814)	-	489.785.171
Net defter değeri	458.901.767				497.227.094

	1 Ocak 2016	İlaveler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2016
<u>Maliyet</u>					
Araziler	37.740.200	-	-	-	37.740.200
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	11.000.199	351.224	-	-	11.351.423
Binalar	233.223.415	946.582	-	-	234.169.997
Makine, tesis ve cihazlar	538.492.812	29.154.331	(10.321.456)	138.500	557.464.187
Özel maliyetler	3.925.826	1.638.510	-	-	5.564.336
Taşıt araçları	5.765.808	821.000	(84.286)	-	6.502.522
Mobilya ve mefruşat	61.098.414	7.191.182	(5.018)	3.678.662	71.963.240
Devam etmekte olan yatırımlar	10.751.099	13.717.252	-	(23.751.463)	716.888
	901.997.773	53.820.081	(10.410.760)	(19.934.301)	925.472.793
<u>Birikmiş amortismanlar</u>					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	4.102.669	355.552	-	-	4.458.221
Binalar	46.132.970	5.111.297	-	-	51.244.267
Makine, tesis ve cihazlar	341.775.030	29.400.286	(10.321.456)	-	360.853.860
Özel maliyetler	2.821.035	413.976	-	-	3.235.011
Taşıt araçları	2.238.587	910.894	(14.040)	-	3.135.441
Mobilya ve mefruşat	35.538.421	8.107.964	(2.159)	-	43.644.226
	432.608.712	44.299.969	(10.337.655)	-	466.571.026
Net defter değeri	469.389.061				458.901.767

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 7 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (Devamı)

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dönemlere ait maddi duran varlık amortisman giderlerinin dağılımı aşağıda belirtildiği gibidir:

	2017	2016
Üretilen malın maliyeti	35.976.370	31.596.345
Genel yönetim giderleri	9.020.649	6.742.963
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	3.325.319	2.757.805
Araştırma ve geliştirme giderleri	3.163.621	3.202.856
	51.485.959	44.299.969

31 Aralık 2017 itibarıyla, Şirket'in devam etmekte olan yatırımlar hesap kalemi içerisinde, almış olduğu yabancı para cinsinden yatırım kredisi ile ilgili cari dönemde aktifleştirdiği finansman maliyeti bulunmamaktadır (31 Aralık 2016: 74.279 TL).

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2016: Yoktur).

NOT 8 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

	1 Ocak 2017	İlaveler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2017
<u>Maliyet</u>					
Haklar	57.043.268	11.704.676	-	-	68.747.944
Geliştirme giderleri	77.679.260	-	-	32.471.671	110.150.931
Devam etmekte olan geliştirme giderleri	105.790.404	46.937.835	-	(32.471.671)	120.256.568
	240.512.932	58.642.511	-	-	299.155.443
<u>Birikmiş itfa payları</u>					
Haklar	18.183.297	6.227.383	-	-	24.410.680
Geliştirme giderleri	44.243.055	14.602.422	-	-	58.845.477
	62.426.352	20.829.805	-	-	83.256.157
Net defter değeri	178.086.580				215.899.286

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 8 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Devamı)

	1 Ocak 2016	İlaveler	Çıkışlar	Transferler	31 Aralık 2016
<u>Maliyet</u>					
Haklar	21.907.706	15.201.261	-	19.934.301	57.043.268
Geliştirme giderleri	60.703.150	-	-	16.976.110	77.679.260
Devam etmekte olan geliştirme giderleri	84.732.997	38.033.517	-	(16.976.110)	105.790.404
	167.343.853	53.234.778	-	19.934.301	240.512.932
<u>Birikmiş itfa payları</u>					
Haklar	14.378.652	3.804.645	-	-	18.183.297
Geliştirme giderleri	32.074.752	12.168.303	-	-	44.243.055
	46.453.404	15.972.948	-	-	62.426.352
Net defter değeri	120.890.449				178.086.580

Geliştirme giderleri, Şirket tarafından yaratılan maddi olmayan duran varlıkları içermektedir. Geliştirme projeleri tamamlandığında, faydalı ömürleri üzerinden itfa payı ayrılmaya başlanmaktadır.

Devam etmekte olan geliştirme giderleri için geliştirme sürecinin henüz tamamlanmamış olması sebebiyle itfa payı hesaplanmamıştır.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dönemlere ait maddi olmayan duran varlık itfa paylarının dağılımı aşağıda belirtildiği gibidir:

	2017	2016
Üretilen malın maliyeti	4.351.451	2.713.055
Genel yönetim giderleri	1.091.075	579.111
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	402.208	236.851
Araştırma ve geliştirme giderleri	11.438.800	9.809.750
Yapılmakta olan yatırımlara yansıtılan	3.546.271	2.634.181
	20.829.805	15.972.948

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 9 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
a) Diğer dönen varlıklar:		
Devreden katma değer vergisi ("KDV")	118.248.169	109.439.904
İadesi istenen KDV	35.288.502	24.269.354
Diğer	4.210.500	542.920
	157.747.171	134.252.178

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
b) Devlet teşvik ve yardımları:		
Devlet teşvik ve yardımları	3.592.163	3.031.296
	3.592.163	3.031.296

Devlet teşvik ve yardımlarının 1 Ocak-31 Aralık 2017 ve 2016 hesap dönemine ilişkin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	3.031.296	3.066.415
Yıl içinde alınan	1.121.469	336.695
Yıl içinde gelir kaydedilen (Not 17)	(560.602)	(371.814)
31 Aralık	3.592.163	3.031.296

c) İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar:

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihi itibarıyla Şirket'in diğer borçları operasyonel giderlerine ilişkin ticari olmayan borçlarından oluşmaktadır.

NOT 10 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
a) Peşin ödenmiş giderler:		
Gelecek aylara ait giderler	1.361.081	1.085.645
	1.361.081	1.085.645
b) Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler		
Sabit kıymet alımı için verilen avanslar	7.308.750	2.516.214
Peşin ödenen giderler	-	138.830
	7.308.750	2.655.044

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 10 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER (Devamı)

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
c) Ertelenmiş gelirler:		
Gelecek dönemlere ait gelirler (*)	13.923.374	18.415.925
Alınan avanslar	40.606	93.348
	13.963.980	18.509.273

(*) Gelecek dönemlere ait gelirler, 31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla faturası kesilen ancak müşterilere teslimatı henüz gerçekleşmemiş traktörlerin satış tutarıdır.

NOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

a) Kısa vadeli karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

	2017	2016
Kullanılmayan izin karşılıkları	2.051.334	1.959.616
	2.051.334	1.959.616

Kullanılmayan izin karşılıklarının yıl içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	1.959.616	1.561.738
Yıl içinde ayrılan/(kullanılan) karşılık tutarı-net	91.718	397.878
31 Aralık	2.051.334	1.959.616

Diğer kısa vadeli karşılıklar

	2017	2016
Garanti gider karşılıkları	35.441.832	34.311.238
Dava gider karşılıkları (*)	7.704.448	9.637.390
	43.146.280	43.948.628

(*) Şirket aleyhine açılmış davalara ilişkin ayrılan karşılıkları içermektedir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Dava gider karşılıklarının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	9.637.390	10.295.723
Yıl içinde (iptal edilen)/ayrılan karşılık tutarı-net (Not 17)	(1.932.942)	(658.333)
31 Aralık	7.704.448	9.637.390

b) Uzun vadeli karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar

	2017	2016
Kıdem tazminatı karşılığı	23.730.294	21.728.439
	23.730.294	21.728.439

Kıdem tazminatı karşılığı aşağıda belirtilen yasal düzenlemeler çerçevesinde ayrılmaktadır:

İş Kanunu'na göre, Şirket bir senesini doldurmuş olan ve Şirket ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir.

Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla 5.001,76TL (31 Aralık 2016: 4.297,21 TL) ile sınırlandırılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır. Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

Tebliğ, Şirket'in kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	2017	2016
Enflasyon oranı (%)	6,5	6,00
Faiz oranı (%)	11,77	10,77
Emekli olma olasılığına ilişkin devir hızı oranı (%)	93,68	94,04

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Şirket'in kıdem tazminatı karşılığı kıdem tazminatı tavanı 31 Aralık 2017 tarihinden itibaren geçerli olan 5.001,76TL üzerinden hesaplanmaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığının yıllar içindeki hareketi aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	21.728.439	15.598.307
Faiz maliyeti	1.142.185	1.614.425
Cari dönem hizmet maliyeti	2.557.437	1.813.116
Yıl içinde ödenen	(5.604.652)	(7.173.768)
Aktüeryal kayıp	3.906.885	9.876.359
31 Aralık	23.730.294	21.728.439

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı hesaplamasında kullanılan önemli varsayımların duyarlılık analizleri aşağıdaki gibidir:

	Net İskonto Oranı		Emekli olma olasılığına ilişkin devir hızı	
Duyarlılık seviyesi	%0,5 azalış	%0,5 artış	%0,5 azalış	%0,5 artış
Oran	(%4,45)	(%5,45)	(%93,18)	(%94,18)
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	768.250	(713.813)	(402.254)	446.801

Diğer uzun vadeli karşılıklar

	2017	2016
Garanti gider karşılığı	38.003.194	33.631.831
	38.003.194	33.631.831

Kısa ve uzun vadeli garanti gider karşılıklarının yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
1 Ocak	67.943.069	58.583.949
Yıl içinde kullanılan karşılık tutarı	(61.195.308)	(50.769.980)
Yıl içinde ayrılan karşılık tutarı	66.697.265	60.129.100
31 Aralık	73.445.026	67.943.069

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 11 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

c) Koşula bağlı yükümlülükler

Şirket'in önemli tutarda zarara veya borca neden olmasını beklemediği taahhütler ve muhtemel yükümlülükler aşağıda özetlenmiştir:

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla Şirket'in teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

	2017	2016
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	27.598.642	21.854.968
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	-	-
D. Diğer verilen teminatların toplam tutarı	-	-
i. Ana ortak lehine vermiş olduğu teminatların toplam tutarı	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen grup şirketleri lehine vermiş olduğu teminatların toplamı	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu teminatların toplamı	-	-
	27.598.642	21.854.968

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Şirket'in kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu yabancı para teminatların orijinal para cinsinden tutarları 2.782.450 Avro 'dur (31 Aralık 2016: 3.087.108 Avro).

d) Koşula bağlı varlıklar

Orijinal para birimi değeri							TL karşılığı	
31 Aralık 2017			31 Aralık 2016					
ABD			ABD					
Avro	Doları	TL	Avro	Doları	TL	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	
Alınan teminat mektupları	3.298.376	283.500	716.788.110	825.449	270.000	593.693.990	732.751.261	597.706.507
Doğrudan borçlandırma	-	-	411.286.672	-	-	366.484.539	411.286.672	366.484.539
İpotekler	-	-	438.714	-	-	438.714	438.714	438.714
Nakit TL teminat			454.426				454.426	
Teminat senedi	-	-	1.500.000	8.000	-	2.500.000	1.500.000	2.529.679
							1.146.431.073	967.159.439

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 12 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	2017	2016
Personele borçlar ve prim tahakkukları	18.526.872	7.175.046
Ödenecek vergi ve borçlar (*)	9.422.248	8.984.674
	27.949.120	16.159.720

(*) Şirket'in çalışan personeli için ödenecek olan SGK ve muhtasar borçlarını içermektedir.

NOT 13 - ÖZKAYNAKLAR

Ödenmiş sermaye

Şirket'in kayıtlı sermaye tavanı 250.000.000 TL'dir (31 Aralık 2016: 250.000.000 TL).

Şirket'in sermayesi beheri 1 Kr olan 5.336.900.000 adet hissedenden oluşmakta olup, nominal değeri 53.369.000 TL'dir.

Şirket'in 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla hissedarları ve sermaye içindeki payları aşağıdaki gibidir:

	2017		2016	
	Pay oranı (%)	Pay tutarı (TL)	Pay oranı (%)	Pay tutarı (TL)
Koç Holding	37,50	20.013.375	37,50	20.013.375
CNHI Osterreich	37,50	20.013.375	37,50	20.013.375
BİST'te işlem gören ve diğer	25,00	13.342.250	24,95	13.315.978
Diğer	-	-	0,05	26.272
	100,00	53.369.000	100,00	53.369.000
Sermaye enflasyon düzeltmesi farkları		39.014.356		39.014.356
		92.383.356		92.383.356

Sermaye enflasyon düzeltmesi farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirket'in hisseleri A, B ve C grupları şeklinde tertip edilmiştir. A ve B grubu hisseler imtiyazlı hisseler olup, 10 kişiden oluşan Yönetim Kurulu'na seçilecek üyelerin beşi A Grubu, diğer beşi B Grubu hissedarlarınca gösterilecek adaylar arasından seçilir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 13 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Şirket, 11 Haziran 2004 tarihinden itibaren BİST'e kote olmuş ve Şirket hisseleri bu tarihten itibaren işlem görmeye başlamış olup, 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %25 oranında hissesi mevcuttur (31 Aralık 2016: %24,95).

Geçmiş Yıllar Karları, Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler, Değer Artış Fonları ve Diğer Sermaye Yedekleri

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşılncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

SPK'nın 1 Ocak 2008 tarihine kadar geçerli olan gereklilikleri uyarınca enflasyona göre düzeltilen ilk finansal tablo denkleştirme işleminde ortaya çıkan ve "geçmiş yıllar zararı"nda izlenen tutarın, SPK'nın kar dağıtımına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, enflasyona göre düzeltilmiş finansal tablolara göre dağıtılabilecek kar rakamı bulunurken indirim kalemi olarak dikkate alınmaktaydı. Bununla birlikte, "geçmiş yıllar zararı"nda izlenen söz konusu tutar, varsa dönem karı ve dağıtılmamış geçmiş yıl karları, kalan zarar miktarının ise sırasıyla olağanüstü yedek akçeler, yasal yedek akçeler, özkaynak kalemlerinin enflasyon muhasebesine göre düzeltilmesinden kaynaklanan sermaye yedeklerinden mahsup edilmesi mümkün bulunmaktaydı.

Yine 1 Ocak 2008 tarihine kadar geçerli olan uygulama uyarınca enflasyona göre düzeltilen ilk finansal tablo düzenlenmesi sonucunda özkaynak kalemlerinden "Sermaye, Emisyon Primi, Yasal Yedekler, Statü Yedekleri, Özel Yedekler ve Olağanüstü Yedek" kalemlerine bilançoda kayıtlı değerleri ile yer verilmekte ve bu hesap kalemlerinin düzeltilmiş değerleri toplu halde özkaynak grubu içinde "özsermaye enflasyon düzeltmesi farkları" hesabında yer almaktaydı. Tüm özkaynak kalemlerine ilişkin "özsermaye enflasyon düzeltmesi farkları" sadece bedelsiz sermaye artırımını veya zarar mahsubunda, olağanüstü yedeklerin kayıtlı değerleri ise, bedelsiz sermaye artırımını; nakit kar dağıtımını da zarar mahsubunda kullanılabilmekteydi.

1 Ocak 2008 itibarıyla yürürlüğe giren Seri: XI No: 29 sayılı tebliğ ve ona açıklama getiren SPK duyurularına göre "Ödenmiş Sermaye", "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" ve "Hisse Senedi İhraç Primleri"nin yasal kayıtlardaki tutarları üzerinden gösterilmesi gerekmektedir. Söz konusu tebliğin uygulanması esnasında değerlemelerde çıkan farklılıkların (enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan farklılıklar gibi):

- "Ödenmiş Sermaye"den kaynaklanmaktaysa ve henüz sermayeye ilave edilmemişse, "Ödenmiş Sermaye" kaleminden sonra gelmek üzere açılacak "Sermaye Düzeltmesi Farkları" kalemiyle;
- "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" ve "Hisse Senedi İhraç Primleri"nden kaynaklanmakta ve henüz kar dağıtımını veya sermaye artırımına konu olmamışsa "Geçmiş Yıllar Kar/Zararıyla",

İlişkilendirilmesi gerekmektedir. Diğer özkaynak kalemleri ise TMS/TFRS çerçevesinde değerlendirilen tutarları ile gösterilmektedir.

Sermaye düzeltmesi farklarının sermayeye eklenmek dışında bir kullanımı yoktur.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 13 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Kar dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar paylarının eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve finansal tablolarda yer alan kar üzerinden nakden kar payı avansı dağıtabilecektir.

Ortaklıkların kar dağıtım politikalarında asgari olarak aşağıdaki hususlara yer verilmesi gerekir:

- a) Kar payı dağıtılıp dağıtılmayacağı, dağıtılacak ise ortaklar ve kara katılan diğer kişiler için belirlenen kar payı dağıtım oranı.
- b) Kar payının ödenme şekli.
- c) Kar payı dağıtım işlemlerine en geç dağıtım kararı verilen genel kurul toplantısının yapıldığı hesap dönemi sonu itibarıyla başlanması şartıyla, kar payının ödenme zamanı.
- d) Kar payı avansı dağıtılıp dağıtılmayacağı, dağıtılacak ise buna ilişkin esaslar.

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kar dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kar payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kar aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kardan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kar payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kardan pay dağıtılamaz.

Şirket kar dağıtımında, Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak pay sahiplerinin menfaatleri ve Şirket menfaatleri arasında dengeli ve tutarlı bir politika izlenmektedir. Şirket'in Yönetim Kurulu'nca genel ekonomik şartlar, uzun vadeli yatırım finansman ve iş planları ile karlılık durumu dikkate alınarak, TTK ve SPK düzenlemeleri ile ana sözleşmeye uygun şekilde hesap edilen dağıtılabilir dönem net karın en az %20'sini ortaklarına kar payı olarak dağıtmasına, dağıtılacak kar payı nakit veya bedelsiz sermaye artırımı yoluyla veya belli oranda nakit, belli oranda bedelsiz pay dağıtılması suretiyle yapılabilmesi, hesaplanabilir kar payı tutarının ödenmiş sermayenin %5 inden az olması durumunda söz konusu tutar dağıtılmadan ortaklık bünyesinde bırakılması ve bu kar payı dağıtım politikasının Yönetim Kurulu tarafından her yıl gözden geçirilmesi şeklinde belirlenmiştir.

Şirketlerin geçmiş yıllar zararlarının; geçmiş yıllar karları, paylara ilişkin primler dahil genel kanuni yedek akçe, sermaye hariç özkaynak kalemlerinin enflasyon muhasebesine göre düzeltilmesinden kaynaklanan tutarların toplamını aşan kısmı, net dağıtılabilir dönem karının hesaplanmasında indirim kalemi olarak dikkate alınır.

2016 yılı karından 250.000.000 TL tutarındaki temettünün dağıtım teklifi 22 Mart 2017 tarihli 63. Olağan Genel Kurul Toplantısında kabul edilmiştir. 3 Nisan 2017 tarihinden itibaren hissedarlara nakden ödenmiştir. Pay başına dağıtılan temettü 4,68 kuruştur (31 Aralık 2016: 5,62 kuruş).

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 14 - SATIŞ GELİRLERİ VE SATIŞLARIN MALİYETİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Yurt içi satışlar	3.547.439.433	2.879.193.827
Yurt dışı satışlar	1.133.809.911	984.908.444
Satış gelirleri (brüt)	4.681.249.344	3.864.102.271
Satışlardan indirimler ve iskontolar	(466.193.238)	(420.624.374)
Satış gelirleri (net)	4.215.056.106	3.443.477.897
Satışların maliyeti	(3.484.348.070)	(2.701.389.955)
Brüt kar	730.708.036	742.087.942

Satış adetleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017			1 Ocak - 31 Aralık 2016		
	Yurt içi satışlar	Yurt dışı satışlar	Toplam satışlar	Yurt içi satışlar	Yurt dışı satışlar	Toplam satışlar
Traktör	37.590	12.023	49.613	33.605	12.625	46.230
Biçerdöver	328	-	328	316	-	316
	37.918	12.023	49.941	33.921	12.625	46.546

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 15 - ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri:		
Garanti giderleri (Not 11)	66.697.265	60.129.100
Personel giderleri	49.463.804	38.590.108
Nakliye ve sigorta giderleri	34.534.543	32.251.597
Bayi toplantı ve fuar giderleri	10.961.936	11.731.997
Ulaşım ve seyahat giderleri	7.824.777	6.059.607
Kira giderleri	6.983.169	5.897.336
Dışarıdan sağlanan faydalar	6.270.733	5.260.013
Basın ilişkileri, reklam ve promosyon giderleri	5.722.931	6.834.765
Amortisman ve itfa payı giderleri (Not 7, 8) (*)	3.727.527	2.994.656
İşletme giderleri	2.623.333	4.982.513
Hizmet giderleri	1.002.774	1.170.221
Diğer	8.509.948	5.706.345
	204.322.740	181.608.258
	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Genel yönetim giderleri:		
Personel giderleri	34.765.959	29.639.279
Ortaklardan alınan hizmet giderleri	11.378.567	18.320.253
Amortisman ve itfa payı giderleri (Not 7, 8) (*)	10.111.724	7.322.074
Hizmet giderleri	6.938.529	8.180.814
Bağış ve yardımlar	5.235.824	6.628.500
Dışarıdan sağlanan faydalar	5.465.369	5.448.012
Temsil giderleri	2.525.361	1.808.863
Ulaşım ve seyahat giderleri	2.229.601	1.629.894
Vergi, resim ve harç gideri	1.770.642	1.599.389
Dava takip ve müşavirlik giderleri	1.388.479	1.315.644
Danışmanlık giderleri	1.194.770	2.951.730
Sigorta giderleri	1.078.966	916.368
İşletme giderleri	619.638	916.185
Aidat giderleri	1.159.251	879.558
Diğer	2.134.619	4.587.668
	87.997.299	92.144.231

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 15 - ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ, PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ, GENEL YÖNETİM GİDERLERİ (Devamı)

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Araştırma ve geliştirme giderleri:		
Amortisman ve itfa payı giderleri (Not 7, 8) (*)	14.602.421	13.012.606
Personel giderleri	257.567	250.230
Proje giderleri	36.828	151.306
Dışarıdan sağlanan faydalar	42.588	61.174
Diğer	19.986	43.009
	14.959.390	13.518.325

(*) Amortisman ve itfa payı giderlerinden üretim maliyetine yansıtılan tutar 40.327.821 TL'dir (2016: 34.309.400 TL) (Not 7,8).

NOT 16 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
İlk madde ve malzeme giderleri	2.574.147.382	2.025.629.218
Satılan ticari malların maliyeti	482.708.859	429.040.930
Personel ve kıdem tazminatı giderleri	258.366.231	236.296.581
Garanti giderleri	66.697.265	60.129.100
İşletme malzemesi	55.625.709	57.824.765
Amortisman ve itfa payları	68.769.493	57.638.736
Nakliye ve sigorta giderleri	58.868.605	48.681.046
Enerji giderleri	17.124.459	18.968.495
Bağış ve yardımlar	5.235.824	6.628.500
Mamul ve yarı mamul değişimleri	97.149.379	(65.500.649)
Diğer	106.934.293	113.324.047
	3.791.627.499	2.988.660.769

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 17 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/GİDERLER

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak - 31 Aralık 2016
Ticari alacak ve borçlara ilişkin kur farkı gelirleri	105.303.289	196.301.820
Kredili satışlardaki vade farkı geliri	94.542.604	30.439.177
Şüpheli ticari alacak karşılığı iptali (Not 5)	4.657.765	568.687
Teşvik gelirleri (Not 9)	560.602	371.814
Dava gider karşılığı iptali (Not 11)	1.932.942	658.333
Diğer gelirler	13.522.986	22.660.122
Diğer faaliyet gelirleri	220.520.188	250.999.953
Ticari alacak ve borçlara ilişkin kur farkı giderleri	(93.564.560)	(170.993.906)
Vadeli alımlarla ilgili finansman gideri	(71.813.776)	(22.331.415)
Şüpheli ticari alacak karşılık gideri (Not 5)	(1.804.826)	(9.396.944)
Diğer giderler	-	(76.042)
Diğer faaliyet giderleri	(167.183.162)	(202.798.307)

NOT 18 - FİNANSMAN GELİRLERİ

	1 Ocak - 2017	1 Ocak - 2016
Kur farkı gelirleri	27.993.741	25.850.795
Faiz gelirleri	37.118.985	8.103.941
Finansal gelirler	65.112.726	33.954.736

NOT 19 - FİNANSMAN GİDERLERİ

	1 Ocak - 2017	1 Ocak - 2016
Kur farkı giderleri	(56.445.977)	(57.254.464)
Banka kredileri faiz giderleri	(131.832.998)	(85.864.447)
Diğer	(5.240.955)	(5.772.306)
Finansal giderler	(193.519.930)	(148.891.217)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Şirket faaliyetleri, Türkiye’de yürürlükte bulunan vergi yönetmelik ve kanunları dahilinde vergilendirilmeye tabidir.

Türkiye’de kurumlar vergisi oranı %20’dir (2016: %20). Kurumlar vergisi, ilgili olduğu yıl sonunu takip eden dördüncü ayın yirmi beşinci günü akşamına kadar beyan edilmekte ve ilgili ayın sonuna kadar tek taksitte ödenmektedir. Vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %20 oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Türkiye’de mukim anonim şirketlerden, kurumlar vergisi ve gelir vergisinden sorumlu olmayanlar ve muaf tutulanlar haricindekilere yapılanlarla Türkiye’de mukim olan ve olmayan gerçek kişilere ve Türkiye’de mukim olmayan tüzel kişilere yapılan temettü ödemeleri %15 gelir vergisine tabidir. Türkiye’de mukim anonim şirketlerden yine Türkiye’de mukim anonim şirketlere yapılan temettü ödemeleri gelir vergisine tabi değildir. Ayrıca karın dağıtılmaması veya sermayeye eklenmesi durumunda gelir vergisi hesaplanmamaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10. maddesinde değişiklik yapılarak 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun’unun 35. maddesiyle yapılan değişiklikle, araştırma ve geliştirme harcamaları üzerinden hesaplanacak Ar-Ge indirim oranı %40’tan %100’e çıkarılmıştır.

Anılan kanun 1 Nisan 2008 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Buna göre kurumlar vergisi mükellefleri, yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri çerçevesinde işletme bünyesinde 2008 yılından itibaren yaptıkları harcamaların %100’ü kurumlar kazancı tespitinde Ar-Ge indirimi olarak dikkate alınabilmektedir. 2017 ve 2016 yılına ilişkin olarak yapılan araştırma ve geliştirme harcamalarının toplam üzerinden %100 oranında Ar-Ge indirimi hesaplanması gerekmektedir.

Şirket, 2017 yılında yaptığı 41.881.990 TL (31 Aralık 2016: 34.720.060 TL) tutarındaki araştırma ve geliştirme harcaması sebebiyle vergi matrahından %100 oranında stopajsız olarak yararlanabileceği Ar-Ge indirimi elde etmiştir.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihli bilançolarda ödenecek vergi tutarları peşin ödenen vergilerle netleştirilerek aşağıdaki gibi gösterilmiştir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Kurumlar vergisi gideri	20.582.680	45.293.622
Tenzil: Peşin ödenen vergiler	(36.978.726)	(57.279.750)
Dönem karı vergi varlığı	(16.396.046)	(11.986.128)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllara ait toplam vergi giderinin dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 2017	1 Ocak - 2016
Kurumlar vergisi gideri	(20.582.680)	(45.293.622)
Ertelenmiş vergi geliri/ (gideri)	(9.756.834)	26.950.279
Toplam vergi gideri	(30.339.514)	(18.343.343)

Ertelenmiş vergiler

Şirket, ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerini, finansal durum tablosu kalemlerinin Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca düzenlenmiş finansal tabloları ve yasal finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmeler sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar genellikle gelir ve giderlerin, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ve Vergi Kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden kaynaklanmaktadır.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı “Bazı Vergi Kanunları İle Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20’den %22’ye çıkarılmıştır. Söz konusu kanun kapsamında, 31 Aralık 2017 tarihli finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2018, 2019 ve 2020 yıllarında vergi etkisi oluşturacak kısmı için %22 vergi oranı ile, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır.

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülüklerinin) yürürlükteki vergi oranları kullanılarak hazırlanan dökümü aşağıdaki gibidir:

	Vergilendirilebilir geçici farklar		Ertelenmiş vergi varlıkları/(yükümlülükleri)	
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Maddi ve maddi olmayan varlıkların endeksleme ve faydalı ömür farkları	164.262.704	132.440.474	(36.137.795)	(26.488.095)
Kıdem tazminatı karşılığı	(23.730.294)	(21.728.439)	5.220.665	4.345.688
Garanti gider karşılığı	(73.445.026)	(67.943.069)	16.157.906	13.588.614
Dava gider karşılıkları	(7.704.448)	(7.157.390)	1.694.978	1.431.478
Ticari alacakların, borçların ve ilişkili taraflardan ticari alacakların tahakkuk etmemiş finansman gelirleri/giderleri net	2.304.224	(4.251.837)	(506.929)	850.367
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	(1.804.826)	(4.550.084)	397.062	910.017
Stok değer düşüklüğü karşılığı	(33.875.335)	(41.851.649)	7.452.574	8.370.330
Satış primleri tahakkuku	(38.678.315)	(31.210.523)	8.509.229	6.242.105
Diğer gider karşılıkları	(8.943.195)	(1.303.035)	1.967.503	260.607
Yatırım teşviki vergi varlığı	188.993.063	212.675.077	56.697.919	63.802.523
Ertelenmiş gelir	(2.513.027)	(9.330.286)	552.866	1.866.057
Diğer	(34.099.577)	(4.365.570)	7.501.906	873.114
Ertelenmiş vergi varlığı			69.507.884	76.052.805

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 20 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Şirket, Adapazarı komple yeni yatırımı için, 2012 yılı 4.çeyreğinde 3 Ekim 2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, büyük ölçekli yatırım teşvik belgesi almıştır. Söz konusu teşvik belgesi, 18 Mayıs.2016 tarihinde Ekonomi Bakanlığı'ndan tamamlanma vizesi esnasında tutarı arttırılarak 279.094.080 TL olarak kapanmış ve %30 yatırıma katkı oranı ile 83.728.224 TL tutarında vergi avantajı sağlamıştır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, söz konusu yatırım indirimine ilişkin ertelenmiş vergi varlığı 56.697.919 TL'dir.

Şirket, 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında 2012 yılı dördüncü çeyreğinde ve 2015 yılı dördüncü çeyreğinde büyük ölçekli yatırım teşvik belgesi ile 2017 yılı ikinci çeyreğinde bölgesel yatırım teşvik belgesi almıştır. Söz konusu teşvik belgelerinin yatırıma katkı oranları %30 olup 2017 yılında yapılan yatırımlar için ilave %15 yatırıma katkı tutarı alınmıştır. 2017 yılında söz konusu üç belgeye istinaden 31.219.817 TL tutarında vergi avantajı kullanılmıştır.

Ertelenmiş vergi varlıklarının yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 2016
1 Ocak	76.052.805	43.891.805
Dönem karına yansıtılan	(9.756.834)	26.950.279
Diğer kapsamlı gelir/(gidere) yansıtılan	3.211.913	5.210.721
31 Aralık	69.507.884	76.052.805

Cari dönem vergi giderinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Vergi öncesi kar	351.095.844	388.139.632
Yürürlükteki vergi oranı kullanılarak hesaplanan vergi gideri	70.219.169	77.627.926
Yatırım indirimi	(31.219.817)	(52.787.251)
Ar-ge indirimi	(8.376.398)	(6.944.012)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	363.804	70.993
Diğer	(647.244)	375.687
Toplam vergi gideri	30.339.514	18.343.343

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 21 - PAY BAŞINA KAZANÇ

Pay başına kazanç, net karın ilgili dönem içinde mevcut hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir.

Şirketler mevcut hissedarlara birikmiş karlardan hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Pay başına kazanç hesaplanırken, bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla pay başına kazanç hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Pay başına esas kazanç, hissedarlara ait net karın çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile hesaplanır. Şirket'in bir hissesinin nominal değeri 1 Kuruş'tur.

	2017	2016
Dönem net karı	320.756.330	369.796.289
Çıkarılmış adi hisselerin ağırlıklı ortalama adedi	5.336.900.000	5.336.900.000
Pay başına kazanç (1 Kr nominal değerli 1 pay başına TL olarak)	0,0601	0,0693

NOT 22 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Şirket Koç Holding ve CNHI Österreich tarafından müştereken kontrol edilmektedir. İlişkili taraflara ilişkin bakiye ve işlemler dipnotu, müşterek kontrol gücüne sahip şirketler ve bu şirketlerin grup şirketleri olarak gruplandırılarak sunulmaktadır.

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla ilişkili taraflardan alacaklar ve ilişkili taraflara borçlar bakiyeleri ile dönem içerisindeki ilişkili taraflarla yapılan işlemlerin özeti aşağıda sunulmuştur:

i) 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla ilişkili taraf bakiyeleri:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
a) Banka mevduatları ve krediler		
İlişkili taraf banka mevduatları:		
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ("Yapı Kredi")	20.223.659	34.305.639
	20.223.659	34.305.639

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

b) İlişkili taraflardan ticari alacaklar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Grup şirketlerinden ticari alacaklar		
CNHI International SA ("CNHI International") (*)	133.048.916	59.964.678
Iveco Argentina, S.A	12.382.869	3.942.373
CNHI Italy SPA ("CNHI Italy")	3.962.306	3.584.780
CNH Industrial Brasil Ltda	1.663.100	1.180.737
Yapı Kredi Finansal Kiralama A.O.	595.775	1.977.616
Diğer	2.302.031	2.390.578
	153.954.997	73.040.762
Tenzil: Tahakkuk etmemiş finansman geliri	-	(20.690)
	153.954.997	73.020.072

(*) İlişkili taraflardan ticari alacaklar, Şirket'in yurtdışı satışlarının önemli kısmının CNHI International aracılığı ile gerçekleştirilmesi sebebi ile oluşmaktadır. Söz konusu alacaklar, iş anlaşmalarında belirlenen vadeler kapsamında düzenli olarak tahsil edilmektedir.

c) İlişkili taraflara ticari borçlar

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Koç Holding	4.012.294	3.415.139
Ortaklara ticari borçlar	4.012.294	3.415.139
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. ("Zer")	23.065.152	15.061.544
Opet Fuchs Madeni Yağ Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Opet Fuchs")	13.648.183	10.803.103
Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş. ("Koç Sistem")	11.014.177	16.875.424
CNH Industrial India Private ("CNHI India")	2.906.606	8.805.970
Eltek Elektrik İth. İhracat ve Toptan Tic. A.Ş. ("Eltek")	1.311.649	1.366.554
Setur Servis Turistik A.Ş. ("Setur")	1.172.255	874.314
Koçtaş Yapı Marketleri A.Ş. ("Koçtaş")	868.742	843.316
Otokoç Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. ("Otokoç")	572.254	951.360
Divan Turizm İşletmeleri ("Divan")	329.515	-
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. ("Ram Sigorta")	281.257	275.822
Akpa Dayanıklı Tüketim LPG ve Akaryakıt Ürünleri Paz. A.Ş. ("Akpa")	252.318	432.487
Opet Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	174.451	131.569
Diğer	125.118	299.329
Grup şirketlerine ticari borçlar	55.721.677	56.720.792
Tenzil: Tahakkuk etmemiş finansman gideri	(680.166)	(337.852)
	59.053.805	59.798.079

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22- İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

ii) 1 Ocak - 31 Aralık 2017 ve 2016 hesap dönemlerine ilişkin, ilişkili taraflara yapılan önemli satışlar ve ilişkili taraflardan yapılan önemli alımlar:

a) İlişkili taraflara yapılan ürün satışları

	1 Ocak - 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Grup şirketlerine yapılan ürün satışları		
CNHI International (*)	1.083.003.728	929.724.979
Iveco Argentina	31.658.094	11.162.852
Yapı Kredi Finansal Kiralama A.O.	14.933.816	8.928.387
CNHI Italy	8.614.607	28.499.156
CNH IndustrialBrasil Ltda	6.068.221	2.962.709
Diğer	2.230.425	6.546.272
	1.146.508.891	987.824.355

(*) Şirket, yurtdışı satışlarını önemli kısmı CNHI International aracılığı ile gerçekleştirmektedir.

b) İlişkili taraflara yapılan hizmet satışları

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Grup şirketlerine yapılan hizmet satışları		
CNHI International (1)	2.940.777	1.940.496
CNHI Italy (2)	1.779.589	482.658
Zer	-	1.807.690
Diğer	182.557	186.551
	4.902.923	4.417.395

(1) CNHI International'a verilen hizmetler mühendislik hizmeti, danışmanlık ve diğer çeşitli hizmetler ile ilgilidir.

(2) CNHI Italy'e verilen hizmetler mühendislik hizmeti ve diğer çeşitli hizmetler ile ilgilidir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

c) İlişkili taraflardan yapılan mal alımları

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Grup şirketlerinden yapılan mal alımları		
CNHI International (1)	586.212.375	486.182.743
Opet Fuchs (2)	55.843.027	45.549.453
CNHI India (3)	44.032.130	25.986.054
Koç Sistem	11.997.955	23.588.361
Zer	8.235.478	9.374.030
Akpa	4.490.958	3.047.113
Opet (2)	2.663.041	1.946.424
Diğer	5.468.092	7.235.220
	718.943.056	602.909.398

- (1) Şirket, traktör, tarım makineleri, iş makineleri, motor ve yedek parça alımı yapmaktadır.
(2) Şirket üretimde kullanmak üzere muhtelif yağ ve Şirket araçlarında kullanılmak üzere akaryakıt alımı yapmaktadır.
(3) Şirket üretimde kullanmak üzere ponte ve ön dingil alımı yapmaktadır.

d) İlişkili taraflardan yapılan hizmet alımları

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Ortaklardan yapılan hizmet alımları		
Koç Holding (1)	7.431.599	12.810.976
	7.431.599	12.810.976
Grup şirketlerinden yapılan hizmet alımları		
Zer (2)	101.069.275	85.183.380
Eltek (3)	12.539.656	13.987.854
CNHI International (4)	11.223.071	11.789.855
Setur (5)	7.308.182	7.293.915
Koç Sistem (6)	5.299.754	6.985.439
Otokoç (7)	4.007.579	2.899.479
Ram Sigorta (8)	3.256.072	2.815.243
Diğer	4.149.669	2.666.480
	148.853.258	133.621.645
	156.284.857	146.432.621

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

- (1) Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Şirketimize fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.
- (2) Zer'den alınan hizmetler güvenlik, temizlik, nakliye ve benzeri diğer hizmetler ile ilgilidir.
- (3) Eltek'ten alınan hizmet, elektrik alımı ile ilgilidir.
- (4) CNHI International'dan alınan hizmetler alınan mühendislik hizmeti, strateji geliştirme, aracılık ve danışmanlık ile ilgilidir.
- (5) Setur'dan alınan hizmetler genel olarak satış ve pazarlama faaliyetleri kapsamında alınan uçak biletleri, ile konaklamalar ve yapılan çeşitli organizasyonlar ile ilgilidir.
- (6) Koç Sistem'den alınan hizmetler; destek kapsamında olup; genel olarak bilgisayarların bakım onarım, lisans yenilemelerini içermektedir.
- (7) Otokoç'tan alınan hizmet, Şirket araçlarının kiralama hizmetlerine ilişkindir.
- (8) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren hesap döneminde ödenen ve tahakkuk eden prim tutarını içermektedir.

iii) 1 Ocak - 31 Aralık 2017 ve 2016 hesap dönemlerine ilişkin ilişkili taraflarla yapılan işlemler ile ilgili finansal gelir ve giderler:

Grup şirketleri ile yapılan işlemlerle ilgili finansal gelir ve giderler

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Faiz geliri		
Yapı Kredi	23.659	1.466.480
	2017	2016
Faiz gideri		
Yapı Kredi	-	(2.192.111)

iv) İlişkili taraflara ödenen temettüleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Koç Holding	93.750.000	112.500.000
CNHI Österreich	93.750.000	112.500.000
	187.500.000	225.000.000

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 22 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (Devamı)

v) 1 Ocak - 31 Aralık 2017 ve 2016 hesap dönemlerine ilişkin ilişkili taraflarla yapılan diğer işlemler:

Şirket üst düzey yönetim kadrosunu, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarını olarak belirlemiştir.

Şirket'in 2017 yılında üst düzey yöneticilerine sağladığı faydalar toplamı 17.599.881 TL'dir (2016: 14.210.971 TL). İşten ayrılma dolayısıyla yapılan ödeme bulunmamakta olup söz konusu tutarın tamamı kısa vadeli faydalardan oluşmaktadır.

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Şirket faaliyetlerinden dolayı çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler, piyasa riski, kur riski, makul değer faiz oranı riski, fiyat riski ve nakit akım faiz oranı riski, kredi riski ve likidite riskidir. Şirket'in genel risk yönetimi programı, finansal piyasaların değişkenliğine ve muhtemel olumsuz etkilerinin Şirket'in finansal performansı üzerindeki etkilerini asgari seviyeye indirmeye yoğunlaşmaktadır.

Risk yönetimi, Şirket Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde uygulanmaktadır.

a) Piyasa riski

Kur riski

Şirket, yurt içi ve yurt dışındaki şirketler ile yabancı paraya dayalı ticari faaliyetlerde bulunması sebebi ve döviz cinsinden kullanmış olduğu uzun vadeli yatırım kredisine birlikte kur riskine maruz kalmaktadır. Kur riski ileride oluşacak ticari işlemler, kayda alınan yabancı para aktif ve pasifler sebebiyle ortaya çıkmaktadır. Şirket söz konusu kur riskini döviz pozisyonunu düzenli analiz ederek takip etmekte ve sınırlandırmaktadır.

Nakit Akış Riskinden Korunma Araçları

Şirketin, aldığı Avro cinsinden uzun vadeli kredileri, gerçekleşme olasılığı yüksek Avro cinsinden ihracat gelirleri nedeniyle maruz kalınan EUR/TL spot kur riskine karşı korunma aracı olarak tanımlanmış olup; bu kapsamda, 15 Temmuz 2016 tarihinden itibaren nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulanmaktadır. Söz konusu kredilerin kur farkı gelir/gideri, ilgili riskten korunma konusu olan kalemin nakit akışları gerçekleşene kadar özkaynaklar altında "Nakit akış riskinden korunma kazanç/(kayıpları)" hesabında muhasebeleştirilmektedir. Bu kapsamda ilişkilendirilen kredilerin 31 Aralık 2017 itibarıyla tutarı 49.166.667 Avro'dur. Özkaynaklarda muhasebeleştirilen kur farkı gideri vergi sonrası 22.663.938 TL'dir.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla, Şirket’in yabancı para varlıklarının ve yükümlülüklerinin tutarları ile TL karşılık tutarları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017					
	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	GBP	CHF	YEN
1.Ticari alacaklar	169.975.100	76.979	37.578.284	-	-	-
2.Parasal finansal varlıklar (banka hesapları dahil) (Not 3)	117.483.120	39.063	25.954.323	11.937	6.452	1.388.347
3.Diğer	-	-	-	-	-	-
4.Dönen varlıklar (1+2+3)	287.458.220	116.042	63.532.607	11.937	6.452	1.388.347
5.Ticari alacaklar	1.583.590	-	350.701	-	-	-
6.Diğer	3.844	1.019	-	-	-	-
7.Duran varlıklar (5+6)	1.587.434	1.019	350.701	-	-	-
8.Toplam varlıklar (4+7)	289.045.654	117.061	63.883.308	11.937	6.452	1.388.347
9.Ticari borçlar	118.999.556	3.666.533	21.703.846	73.070	-	176.269.229
10.Finansal yükümlülükler (Not 4)	106.061.352	-	23.190.476	-	-	-
11.Parasal olan diğer yükümlülükler	17.515.537	-	3.878.981	-	-	-
12.Kısa vadeli yükümlülükler (9+10+11)	242.576.445	3.666.533	48.773.303	73.070	-	176.269.229
13.Finansal yükümlülükler (Not 4)	267.919.664	-	59.333.333	-	-	-
14.Uzun vadeli yükümlülükler (13)	267.919.664	-	59.333.333	-	-	-
15.Toplam yükümlülükler (12+14)	510.496.109	3.666.533	108.106.636	73.070	-	176.269.229
16.Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (8-15)	(221.450.455)	(3.549.472)	(44.223.328)	(61.133)	6.452	(174.880.882)
17.Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (8-15)	(221.450.455)	(3.549.472)	(44.223.328)	(61.133)	6.452	(174.880.882)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.**1 OCAK – 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2016						
	TL Karşılığı	ABD Doları	Avro	GBP	CHF	YEN
1.Ticari alacaklar	91.119.945	123.046	24.444.573	-	-	-
2.Parasal finansal varlıklar (banka hesapları dahil) (Not 3)	68.899.518	652.482	17.930.261	18.215	1.485	1.548
3.Diğer	69.092.930	1.040.816	17.594.127	36.500	-	-
4.Dönen varlıklar (1+2+3)	229.112.393	1.816.344	59.968.961	54.715	1.485	1.548
5.Ticari alacaklar	3.118.241	-	840.519	-	-	-
6.Diğer	3.586	1.019	-	-	-	-
7.Duran varlıklar (5+6)	3.121.827	1.019	840.519	-	-	-
8.Toplam varlıklar (4+7)	232.234.220	1.817.363	60.809.480	54.715	1.485	1.548
9.Ticari borçlar	96.806.626	2.994.203	19.370.704	74.504	-	469.084.996
10.Finansal yükümlülükler (Not 4)	91.294.796	-	24.608.425	-	-	-
11.Parasal olan diğer yükümlülükler	16.978.730	852.987	3.767.460	-	-	-
12.Kısa vadeli yükümlülükler (9+10+11)	205.080.152	3.847.190	47.746.589	74.504	-	469.084.996
13.Finansal yükümlülükler (Not 4)	158.342.003	-	42.680.936	-	-	-
14.Uzun vadeli yükümlülükler (13)	158.342.003	-	42.680.936	-	-	-
15.Toplam yükümlülükler (12+14)	363.422.155	3.847.190	90.427.525	74.504	-	469.084.996
16.Net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (8-15)	(131.187.935)	(2.029.827)	(29.618.045)	(19.789)	1.485	(469.083.448)
17.Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu (8-15)	(131.187.935)	(2.029.827)	(29.618.045)	(19.789)	1.485	(469.083.448)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.**1 OCAK – 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

**NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN
RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)**

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dönemler için Şirket’in gerçekleştirmiş olduğu ithalat ve ihracat tutarları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2017	1 Ocak- 31 Aralık 2016
Toplam ihracat tutarı	1.133.809.911	984.908.444
Toplam ithalat tutarı	1.066.131.455	980.867.056

Şirket, başlıca Avro ve ABD Doları cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır. 31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla Şirket’in sahip olduğu Avro ve ABD Doları cinsinden döviz pozisyonunun TL’nin yabancı paralar karşısında %10 değer kazanması ve kaybetmesi ve diğer tüm değişkenlerin sabit olduğu varsayımı altında dönem net kar/zararı ile özkaynaklar üzerindeki etkisi aşağıda belirtilmiştir:

31 Aralık 2017				
	Kar/Zarar		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları’nın TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
ABD Doları net varlık sebebi ile oluşan gelir/gider	(1.338.825)	1.338.825	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
ABD Doları net etki	(1.338.825)	1.338.825	-	-
Avro’nun TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Avro net yükümlülük sebebi ile oluşan gelir/gider	(19.969.043)	19.969.043	4.038.864	(4.038.864)
Avro riskinden korunan kısmı (-)	17.152.628	(17.152.628)	(17.760.967)	17.760.967
Avro net etki	(2.816.415)	2.816.415	(13.722.103)	13.722.103
Diğer’in TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Diğer net yükümlülük sebebi ile oluşan gelir/gider	(613.040)	613.040	-	-
Diğer riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
Diğer net etki	(613.040)	613.040	-	-
Toplam net etki	(4.768.280)	4.768.280	(13.722.103)	13.722.103

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.**1 OCAK – 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR**
(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)**NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN
RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)**

	31 Aralık 2016			
		Kar/Zarar		Özkaynaklar
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları'nın TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
ABD Doları net varlık sebebi ile oluşan gelir/gider	(714.337)	714.337	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-	-	-
ABD Doları net etki	(714.337)	714.337	-	-
Avro'nun TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Avro net yükümlülük sebebi ile oluşan gelir/gider	(10.987.999)	10.987.999	1.009.917	(1.009.917)
Avro riskinden korunan kısmı (-)	11.722.253	(11.722.253)	(10.387.720)	10.387.720
Avro net etki	734.254	(734.254)	(9.377.803)	9.377.803
Diğer'in TL karşısında %10 değerlenmesi/değer kaybetmesi halinde				
Diğer net yükümlülük sebebi ile oluşan gelir/gider	(1.416.458)	1.416.458	-	-
Diğer riskinden korunan kısmı (-)	-	-	-	-
Diğer net etki	(1.416.458)	1.416.458	-	-
Toplam net etki	(1.396.541)	1.396.541	(9.377.803)	9.377.803

Fiyat riski

Şirket'in fiyat riskine maruz bırakacak, finansal aktifi bulunmamaktadır.

Faiz oranı riski

Şirket'in faiz oranına duyarlı finansal araçlarını gösteren tablo aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Sabit faizli finansal araçlar		
Vadeli mevduatlar (Not 3)	424.900.094	219.228.355
Borçlanmalar (Not 4)	991.592.011	829.934.127
	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Değişken faizli finansal araçlar		
Borçlanmalar (Not 4)	135.314.180	118.256.861

Değişken faizli finansal araçlar için 31 Aralık 2017 tarihinde mevcut tüm para birimleri cinsinden olan faiz 100 baz puan yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, değişken faizli kredilerden oluşan yüksek/düşük faiz gideri sonucu vergi öncesi dönem karı 532.756 TL (31 Aralık 2016: 78.835 TL) daha düşük/yüksek olacaktı.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

b) Kredi riski

Finansal varlıkları elinde bulundurmamak, karşı tarafın anlaşmanın gereklerini yerine getirememesi riskini de taşımaktadır. Şirket yönetimi bu riskleri, her anlaşmada bulunan karşı taraf için ortalama riski kısıtlayarak ve gerektiği takdirde teminat alarak karşılamaktadır. Şirket, daha çok bayilerinden doğabilecek bu riski, belirlenen kredi limitlerini alan teminatlar ile sınırlayarak teminat tutarlarını sık aralıklarla güncelleyerek ve satılan traktörlerin mülkiyetini Şirket lehine rehin koydurarak ve doğrudan borçlanma sistemini kullanarak yönetmektedir. Kredi limitlerinin kullanımı Şirket tarafından sürekli olarak izlenmekte ve müşterilerin finansal durumları, geçmiş tecrübeleri ve diğer faktörler göz önüne alınarak müşterinin kredi kalitesi sürekli değerlendirilmektedir. Ticari alacaklar, Şirket yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayırdıktan sonra finansal durum tablosunda net olarak gösterilmektedir (Not 5).

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla, vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların yaşlandırması aşağıdaki gibidir:

2017					
Alacaklar					
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	9.789.666	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	6.180.190	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	3.387.058	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	187.773	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-
Toplam vadesi geçmiş	19.544.687	-	-	-	-
2016					
Alacaklar					
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	1.213.973	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	3.234.399	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	1.739.380	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	243.145	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-
Toplam vadesi geçmiş	6.430.897	-	-	-	-

Teminatlar, müşterilerden alınan teminat mektupları, teminat senetleri ve ipoteklerden oluşmaktadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK – 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2017 ve 31 Aralık 2016 tarihleri itibarıyla Şirket’in maksimum kredi riskine maruz tutarı aşağıda sunulmuştur:

31 Aralık 2017						
	İlişkili taraf	Ticari alacaklar	İlişkili taraf	Diğer Alacaklar	Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
		Diğer taraf		Diğer taraf		
Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defteri değeri	153.954.997	641.344.718	-	381.220	441.722.150	-
Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	19.544.687	-	-	-	-
Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri						
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	49.389.742	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(49.389.742)	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-
Azami kredi riskine maruz tutar (*)	153.954.997	660.889.405	-	381.220	441.722.150	

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla azami kredi riskine maruz tutarın teminat tutarı 614.574.000 TL’dir. Ayrıca, vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların hepsi teminat altındadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.**1 OCAK – 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT
FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

31 Aralık 2016						
	İlişkili taraf	Ticari alacaklar	İlişkili taraf	DİĞER Alacaklar	Bankalardaki mevduat	Türev araçlar
		DİĞER taraf		DİĞER taraf		
Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defteri değeri	72.608.879	574.470.433	-	380.004	228.417.481	-
Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan, aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	411.193	6.430.897	-	-	-	-
Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değeri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	52.242.681	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(52.242.681)	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-
Azami kredi riskine maruz tutar (*)	73.020.072	580.901.330	-	380.004	228.417.481	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenirliliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla azami kredi riskine maruz tutarın teminat tutarı 896.976.116 TL’dir. Ayrıca, vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların hepsi teminat altındadır.

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

c) Likidite riski

Likidite risk yönetimi, yeterli ölçüde nakit ve menkul kıymet tutmayı, yeterli miktarda kredi işlemleri ile fon kaynaklarının kullanılabilirliğini ve piyasa pozisyonlarını kapatabilme gücünü ifade eder.

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin ve operasyonlardan yaratılan fonun yeterli miktarlarda olmasının sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir. Şirket yönetimi kesintisiz likiditasyonu sağlamak amacıyla müşteri alacaklarının vadesinde tahsil edilmesi konusunda yakın takip yapmakta, tahsilatlardaki gecikmenin Şirket'e finansal herhangi bir yük getirmemesi için yoğun olarak çalışmakta ve de bankalarla yapılan çalışmalar sonucunda Şirket'in ihtiyaç duyması halinde kullanıma hazır nakdi ve gayri nakdi kredi limitleri belirlemektedir.

31 Aralık 2017 ve 2016 tarihleri itibarıyla pasif kalemlerin indirgenmemiş nakit akımları ve kalan vadelerine göre gösterimi aşağıdaki tablolarda sunulmuştur:

31 Aralık 2017						
	Defter değeri	3 aydan Kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	Vadesiz	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı
Finansal borçlar (Not 4)	1.126.906.191	197.694.283	147.807.232	930.286.538	-	1.275.788.053
Ticari borçlar (Not 5)	666.426.948	680.487.558	-	-	-	680.487.558
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 22)	59.053.805	59.733.971	-	-	-	59.733.971
Diğer borçlar	26.108.488	26.108.488	-	-	-	26.108.488
Türev olmayan finansal yükümlülükler	1.878.495.432	964.024.300	147.807.232	930.286.538		2.042.118.070
Türev nakit girişleri	-	-	-	-	-	-
Türev nakit çıkışları	-	-	-	-	-	-
Türev finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-	-

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR (Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

		31 Aralık 2016					Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı
	Defter değeri	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	Vadesiz		
Finansal borçlar (Not 4)	948.190.988	31.062.868	152.026.959	791.997.181	-		975.087.008
Ticari borçlar (Not 5)	434.331.506	438.715.153	-	-	-		438.715.153
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 22)	59.798.079	60.135.931	-	-	-		60.135.931
Diğer borçlar	21.040.881	21.040.881	-	-	-		21.040.881
Türev olmayan finansal yükümlülükler	1.463.361.454	550.954.833	152.026.959	791.997.181	-		1.494.978.973
Türev nakit girişleri	-	-	-	-	-		-
Türev nakit çıkışları	-	-	-	-	-		-
Türev finansal yükümlülükler	-	-	-	-	-		-

d) Sermaye risk yönetimi

Şirket'in ana hedefleri arasında yer alan ortaklarına getiri ve diğer hissedarlara fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak için Şirket en uygun sermaye yapısını sürdürmeye çalışmakta ve bu şekilde Şirket'in faaliyetlerinin devamını sağlamaktadır.

Şirket, sermayeyi net finansal borç/toplam özsermaye oranını kullanarak izlemektedir. Net finansal borç, finansal borçlar toplamının (uzun ve kısa vadeli finansal borçları içerir) nakit ve nakit benzerleri değerlerden düşülmesiyle hesaplanmaktadır. Bu oran net finansal borcun, finansal durum tablosunda bulunan toplam özkaynaklara bölünmesiyle bulunur.

	31 Aralık 2017	31 Aralık 2016
Nakit ve nakit benzerleri (Not 3)	441.722.150	228.417.481
Eksi: Finansal borçlar (Not 4)	(1.126.906.191)	(948.190.988)
Net finansal borç	(685.184.041)	(719.773.507)
Toplam özkaynaklar	757.769.491	699.860.813
Net finansal borç/özsermaye oranı	% (90)	% (103)

TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2017 HESAP DÖNEMİNE AİT FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAYICI NOTLAR (Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.)

NOT 23 - FİNANSAL ARAÇLAR VE FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

Finansal varlıkların makul değeri

Makul değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır.

Finansal varlıkların tahmini makul değerleri, Şirket tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerleme metotları kullanılarak belirlenmiştir. Ancak, makul değer tahmini amacıyla piyasa verilerinin yorumlanmasında muhakeme kullanılır. Buna göre, burada sunulan tahminler, Şirket'in bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, makul değeri belirlenebilen finansal varlıkların makul değerlerinin tahmininde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen dövizde dayalı olan bakiyelerin makul değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Nakit ve nakit benzeri değerlerin makul bedellerinin, kısa vadeli olmaları dolayısıyla, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Ticari alacakların iskonto edilmiş kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber makul değerlerine yaklaşık tutarlar üzerinden gösterildiği tahmin edilmektedir.

Parasal yükümlülükler

Uzun ve kısa vadeli banka kredilerinin makul değerleri Not 4'te gösterilmiştir.

Ticari borçların, iskonto edilmiş kayıtlı değerleri ile birlikte makul değerlerine yaklaşık tutarlar üzerinden gösterildiği tahmin edilmektedir.

NOT 24 - BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Yoktur.

.....